

Municipiul Bălți (Republica Moldova) | PROFIL 2023

INDICATORII DE
GUVERNANȚĂ A
MIGRAȚIEI
LA NIVEL LOCAL

Opiniile exprimate în această publicație aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Organizației Internaționale pentru Migrație (OIM). Denumirile folosite și prezentarea materialului în raport nu presupun exprimarea unei opinii din partea OIM cu privire la statutul juridic al unei țări, teritoriu, oraș sau zone, sau al autorităților sale, sau cu privire la frontierele sale.

OIM respectă principiul că migrația umană și ordonată aduce beneficii migranților și societății. În calitate de organizație interguvernamentală, OIM acționează împreună cu partenerii săi din comunitatea internațională pentru: a asista în rezolvarea provocărilor operaționale ale migrației; a crește nivelul de înțelegere a problemelor legate de migrație; a încuraja dezvoltarea socială și economică prin intermediul migrației; și a susține demnitatea umană și bunăstarea migranților.

În timp ce au fost depuse eforturi pentru a verifica acuratețea acestor informații, nici Economist Impact, nici afiliații săi nu poartă nicio responsabilitate sau răspundere pentru utilizarea acestor informații.

Editor: Organizația Internațională pentru Migrație
17 route des Morillons
Căsuța poștală 17
1211 Geneva 19
Elveția
Tel.: +41.22.717 91 11
Fax: +41.22.798 61 50
Email: hq@iom.int
Internet: www.iom.int

Cercetare și analiză de către

**ECONOMIST
IMPACT**

Citat obligatoriu: Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), 2023. *Indicatorii de guvernare a migrației la nivel local – Municipiul Bălți (Republica Moldova) Profil 2023*. OIM, Geneva.

ISBN 978-92-9268-730-4 (PDF)

© OIM 2023

Unele drepturi rezervate. Această lucrare este disponibilă sub licența [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 IGO License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/) (CC BY-NC-ND 3.0 IGO).*

Pentru specificații suplimentare a se vedea [drepturile de autor și termenii de utilizare](#).

Această publicație nu va fi utilizată, publicată sau redistribuită în scopuri destinate sau direcționate în principal către un avantaj comercial sau compensare bănească, cu excepția scopurilor educaționale, de ex., pentru a fi inclusă în manuale.

Permisuni: Cererile pentru utilizare comercială sau alte drepturi și licențiere vor fi depuse la publications@iom.int.

* <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode>

Municipiul Bălți (Republica Moldova) | PROFIL 2023

INDICATORII DE GUVERNANȚĂ A MIGRAȚIEI

LA NIVEL LOCAL

CUPRINS

OBIECTIV // 6

INTRODUCERE // 7

CADRUL CONCEPTUAL // 10

SUMAR // 12

CONTEXT // 15

CONSTATĂRI PRINCIPALE // 23

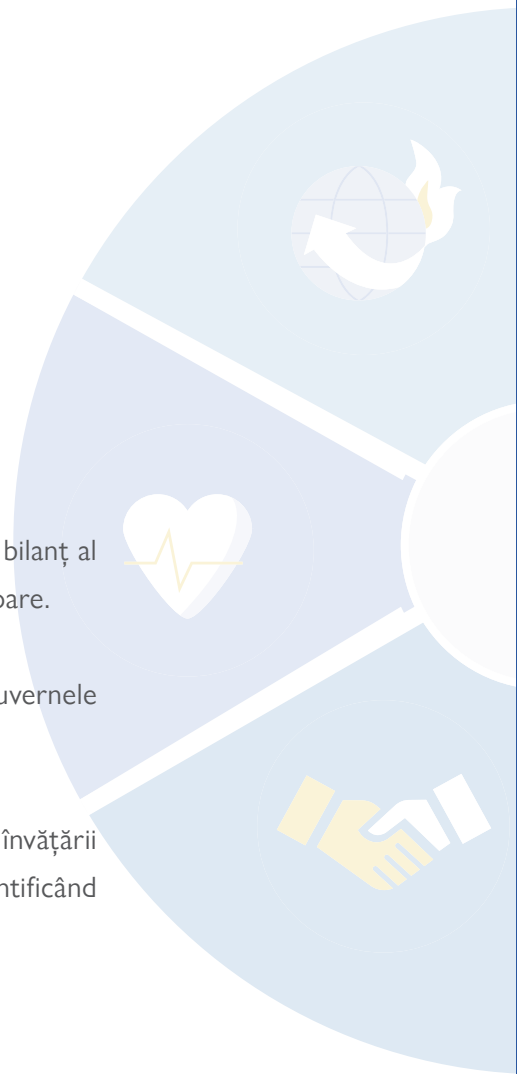
DUPĂ EVALUAREA MGI // 39

SURSE PRINCIPALE // 40

ANEXE // 45

OBIECTIV

- 1 Susținerea autorităților locale pentru realizarea unui bilanț al inițiativelor în domeniul migrației pe care le au în vigoare.
- 2 Promovarea dialogului privind migrația între guvernele naționale și autoritățile locale.
- 3 Sprijinirea autorităților locale pentru facilitarea învățării reciproce, împărțășind provocările comune și identificând soluții potențiale.

„Urbanizarea rapidă continuă să transforme peisajul demografic al multor țări din întreaga lume. Orașele găzduiesc deja majoritatea migranților internaționali, conduși de oportunități, precum și de necesitate, iar autoritățile locale devin lideri în găsirea de soluții creative pentru schimbarea socială rapidă, sprijinind comunitățile prin inovare¹.”

¹ António Vitorino, Director General al OIM, Raport la cea de-a 109-a sesiune a Consiliului OIM (noiembrie 2018).

INTRODUCERE

Indicatorii de guvernare în domeniul migrației²

Necesitatea de a maximiza oportunitățile și de a face față provocărilor pe care le aduce mobilitatea a fost recunoscută odată cu includerea migrației în Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și prin adoptarea Pactului Global pentru o Migrație sigură, ordonată și reglementată.³ Încorporarea țintei 10.7 în Agenda 2030 a creat necesitatea definirii „politicilor de migrație planificate și bine gestionate”. Acesta este motivul pentru care, în 2015, Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) a elaborat Cadrul de guvernare în domeniul migrației (MiGOF). Acest cadru oferă o perspectivă concisă asupra unei abordări ideale care permite unui stat să determine de ce ar putea avea nevoie pentru a guverna migrația bine și într-un mod care se potrivește circumstanțelor sale. În același an, OIM, în colaborare cu Economist Impact, a elaborat Indicatorii de guvernare în domeniul migrației (MGI), un set de aproape 100 de indicatori care ajută statele să evalueze caracterul cuprinzător al structurilor lor de guvernare în domeniul migrației.

Indicatorii constituie un punct de plecare pentru angajarea guvernelor într-un proces consultativ care le permite să identifice domeniile care sunt bine dezvoltate și altele care ar beneficia de o dezvoltare ulterioară și, cel mai important, priorități care sunt în concordanță cu provocările și oportunitățile specifice cu care se confruntă țara dată.

MGI-urile sunt caracterizate de trei atribute fundamentale principale:

1. Procesul MGI este un exercițiu **voluntar**: MGI-urile se desfășoară în țări care au solicitat să facă parte din proces.
2. MGI-urile sunt **sensibile la specificul național**: MGI-urile recunosc diferitele provocări și oportunități ale fiecărui context și, prin urmare, nu propun o soluție unică, ci mai degrabă își propun să declanșeze o discuție asupra a ceea ce poate însemna o migrație bine guvernată.
3. MGI-urile constituie un **proces**: Procesul MGI nu este un instrument static de colectare a datelor despre cadrele de migrație ale țărilor. Este mai degrabă primul pas al unui exercițiu dinamic care le poate permite guvernelor să identifice domeniile politicii lor de migrație care necesită o dezvoltare suplimentară sau care ar putea beneficia de consolidarea capacităților.

Indicatorii de guvernare în domeniul migrației: de la național la local

Rolul orașelor și municipalităților în guvernarea migrației⁴ a crescut semnificativ în ultimele decenii, având în vedere ritmul rapid al urbanizării și importanța orașelor ca destinații pentru toate formele de migrație și strămutare. Cercetătorii, factorii de decizie și agențiile internaționale de dezvoltare au evidențiat cu toții rolul crucial al orașelor și municipalităților, atât în ceea ce privește acomodarea migranților, cât și în formularea de răspunsuri durabile la problemele legate de migrație.

Rolul guvernelor locale, nu numai în gestionarea migrației la nivel local, ci și în realizarea dimensiunilor urbane ale Agendei 2030, a fost recunoscut în Noua Agendă Urbană la Conferința Habitat III de la Quito (Ecuador), Pactul Global pentru Migrație și Call to Local Action, pentru a menționa doar câteva.

² Toți termenii utilizați în raport sunt definiți în *Glosarul OIM privind migrația* (2019).

³ „Pactul Global este primul acord negociat interguvernamental, pregătit sub auspiciile Națiunilor Unite, care acoperă toate dimensiunile migrației internaționale într-o manieră holistică și cuprinzătoare. Este un document neobligatoriu care respectă dreptul suveran al statelor de a determina cine intră și rămâne pe teritoriul lor și demonstrează angajamentul față de cooperarea internațională în materie de migrație. Prezintă o oportunitate semnificativă de a îmbunătăți guvernarea migrației, de a aborda provocările asociate cu migrația de astăzi și de a consolida contribuția migranților și a migrației la dezvoltarea durabilă.” Mai multe informații sunt disponibile aici.

⁴ „Guvernarea migrației” se referă la sistemul de instituții, cadre juridice, mecanisme și practici care vizează reglementarea migrației și protejarea migranților. Este folosită aproape ca sinonim al termenului „managementul migrației”, deși acesta din urmă este uneori folosit și pentru a se referi la actul restrâns de reglementare a circulației transfrontaliere la nivel de stat.

Pentru a sprijini discuția dintre nivelurile de guvernare cu privire la guvernarea migrației, OIM a adaptat MGI-urile⁵ la nivel local. MGI-urile locale încearcă să ofere o imagine mai cuprinzătoare a perspectivei guvernării migrației într-o țară juxtaponând o dimensiune locală cu evaluările naționale ale MGI. **MGI-urile locale** se bazează pe un set de aproximativ 80 de indicatori care ajută autoritățile locale să facă un bilanț al strategiilor sau inițiativelor locale de migrație în vigoare și să identifice bunele practici, precum și domeniile cu potențial de dezvoltare ulterioară.

Scopul exercițiului este de a stimula dialogul privind migrația între guvernele naționale și autoritățile locale și de a le permite autorităților locale să învețe unele de la altele prin discutarea provocărilor comune și identificarea potențialelor soluții.

În timp ce MGI-urile locale păstrează atributele MGI-urilor naționale, ele sunt, de asemenea, ancorate în noțiunea că orașele și autoritățile locale au capacități, competențe și valoare adăugată diferite atunci când vine vorba de guvernarea migrației. Prin urmare, a fost adaptată metodologia pentru a reflecta faptul că gradul de autonomie fiscală și politică a orașelor participante influențează tipul de guvernare în domeniul migrației în care acestea se pot angaja practic și legal. În plus, au fost adăugați noi indicatori ai nivelului de autonomie și capacități pentru a da un anumit context rezultatelor evaluării.

Având în vedere diferențele evidențiate între MGI-urile la nivel național și local, scopul MGI-urilor locale este acela de a fi un instrument pe care autoritățile guvernamentale să-l folosească pentru a arunca o privire introspectivă asupra măsurilor pe care le-au implementat pentru a gestiona migrația, precum și pentru a-și împărtăși experiențele. În plus, MGI-urile locale recunosc că bunele practici pot lua forme diferite în funcție de diviziunea competențelor între autoritățile locale și naționale. Prin urmare, analiza MGI-urilor locale nu trebuie interpretată ca o invitație la schimbarea diviziunii competențelor, ci mai degrabă să fie înțeleasă ca un catalizator pentru deschiderea dialogurilor cu privire la ceea ce orașele pot face cu privire la migrație în cadrul mandatului lor. O imagine cuprinzătoare a guvernării migrației poate fi surprinsă doar analizând diferitele niveluri de guvernare.

Profilul MGI local al municipiului Bălți a fost revizuit, finalizat și validat cu sprijinul și colaborarea autorităților publice locale ale municipiului Bălți, a subdiviziunilor teritoriale ale instituțiilor naționale situate în Bălți, a părților interesate non-guvernamentale de la nivel local, precum și cu aportul consistent al autorităților administrative publice centrale ale Republicii Moldova.

Acest raport este rezultatul implementării MGI-urilor locale în municipiul Bălți (Republica Moldova). Acest profil rezumă exemple cheie de domenii bine dezvoltate, precum și domenii cu potențial de dezvoltare în continuare a guvernării migrației locale. Acest raport este completat de Profilurile naționale privind MGI din 2018⁶ și 2021,⁷ precum și de Profilul local privind Cahul⁸ realizat în paralel în municipiul Bălți.

⁵ Indicatorii de guvernare în domeniul migrației au fost elaborați în 2015 de OIM în colaborare cu Economist Impact.

⁶ Accesați Profilul național succint al MGI pentru anul 2018.

⁷ Accesați a doua ediție a Profilului național al MGI pentru anul 2021.

⁸ Accesați Profilul local al MGI al municipiului Cahul pentru anul 2023.

CADRUL CONCEPTUAL

MiGOF

Cadrul de Guvernanță al Migrației al OIM (MiGOF) stabilește elementele esențiale pentru a sprijini migrația planificată și bine gestionată. Acesta urmărește să prezinte într-un mod consolidat, coerent și cuprinzător un set de trei principii și trei obiective care, dacă sunt respectate și îndeplinite, ar garanta că migrația este umană și ordonată și aduce beneficii migranților și societății.

PRINCIPII

1. **Respectarea** standardelor internaționale și a drepturilor migranților.
2. **Formulează** politica utilizând dovezi și abordarea „întregului guvern”.
3. **Implică** parteneri pentru a aborda migrația și aspectele conexe.

OBIECTIVE

1. **Promovarea** bunăstării socioeconomice a migranților și a societății.
2. **Abordarea eficientă** a dimensiunilor mobilității ale crizelor.
3. **Asigurarea faptului** că migrația are loc în mod sigur, ordonat și demn.

La baza

MGI

CE REPREZINTĂ

Un set de indicatori care oferă perspective asupra pârghiilor de politici pe care țările le pot utiliza pentru a-și consolida structurile de guvernanță în domeniul migrației

Un instrument care identifică bunele practici și domeniile care ar putea fi dezvoltate în continuare

Un proces consultativ care promovează dialogul privind guvernanța migrației prin clarificarea modului în care ar putea arăta „migrația bine guvernată” în contextul Țintei Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) 10.7 și implementării Pactului Global pentru Migrație*

Care susține măsurarea

CE NU REPREZINTĂ

Nu este un clasament al țărilor

Nu evaluează impactul politicilor

Nu este prescriptiv

Notă: „Pactul Global este formulat într-un mod compatibil cu Ținta 10.7 al Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, în cadrul căruia statele membre s-au angajat să coopereze la nivel internațional pentru a facilita o migrație sigură, ordonată și reglementată.”

MGI-urile locale sunt compuse din aproximativ 80 de indicatori grupați în cele șase dimensiuni diferite ale guvernării migrației care se bazează pe categoriile MiGOF:⁹

DREPTURILE
MIGRANȚILOR
PAGINĂ 24

Indicatorii din această categorie analizează măsura în care migranții au acces la anumite servicii sociale, cum ar fi sănătatea, educația și securitatea socială. Ei examinează, de asemenea, măsurile pentru a asigura integrarea și accesul la muncă.

ABORDAREA
ÎNTEGRATĂ
A GUVERNĂRII
PAGINĂ 27

Indicatorii din această categorie evaluează cadrele instituționale ale orașelor, municipalităților sau statelor pentru migrație. Acest domeniu examinează, de asemenea, existența strategiilor de migrație în concordanță cu obiectivele de dezvoltare, precum și transparența și coerența instituțională în managementul migrației.

PARTENERIATE
PAGINĂ 30

Indicatorii din această categorie se concentrează pe eforturile orașelor, municipalităților sau statelor de a coopera în probleme de migrație cu guvernul național, precum și cu alte orașe și actori neguvernamentali relevanți, inclusiv organizațiile societății civile și sectorul privat.

BUNĂSTAREA
MIGRANȚILOR
PAGINĂ 32

Indicatorii din această categorie evaluează inițiativele orașelor, municipalităților sau statelor în ceea ce privește mobilitatea internațională a studenților, accesul la piața muncii și condițiile decente de muncă pentru lucrătorii migranți. Aspectele legate de implicarea diasporei și remitențele migranților sunt, de asemenea, incluse în acest domeniu.

DIMENSIUNEA
DE MOBILITATE
A CRIZELOR
PAGINĂ 34

Indicatorii din această categorie examinează tipul și nivelul de pregătire a orașelor, municipalităților sau statelor de a face față unor aspecte ale crizelor de mobilitate. Întrebările se concentrează pe procesele existente pentru cetățeni și apatrizi în legătură cu dezastrelor și schimbările climatice, mai ales dacă asistența umanitară este disponibilă pentru migranți și cetățeni.

MIGRAȚIA SIGURĂ,
ORDONATĂ ȘI
REGLEMENTATĂ
PAGINĂ 36

Indicatorii din această categorie analizează abordările orașelor, municipalităților sau statelor cu privire la siguranța migranților, precum și politicile de returnare și reintegrare și lupta împotriva traficului de persoane.

⁹ Consiliul OIM, *Cadrul de guvernare a migrației*, a 106-a sesiune, C/106/40 (4 noiembrie 2015).

SUMAR

REZUMATUL CONSTATĂRILOR

Drepturile migranților

Migranții din municipiul Bălți au acces la servicii de sănătate finanțate de guvern și la învățământul primar și secundar public pe baza prevederilor la nivel național. Strategia de incluziune socială a persoanelor vulnerabile din municipiul Bălți pentru anii 2019-2021 (2018) se referă la accesul la asistență medicală pentru grupurile sociale vulnerabile, inclusiv imigranții din alte țări și imigranții născuți în Republica Moldova și care s-au întors. În ceea ce privește educația, migranții sub 18 ani care au reședința legală în Republica Moldova au același acces la educație ca și copiii moldoveni, conform Legii Nr. 274/2011 privind integrarea străinilor. De asemenea, migranților cărora li s-a acordat protecție internațională sau azil politic în Republica Moldova au acces la locuințe sociale prin programele naționale de integrare.

Centrul de integrare pentru străini din cadrul Direcția regională Nord înființat la Bălți în 2017, în subordinea Inspectoratului General pentru Migrație (fostul Birou pentru Migrație și Azil, BMA), servește ca birou local de informații despre migrație și oferă servicii de integrare migranților din municipiu. IGM are acorduri semnate cu Centrul de drept al Avocaților, reprezentanții teritoriali ai acestuia activează ca unități de suport în consiliere juridică, informare, instruire.¹⁰

Stabilirea unor mecanisme locale pentru a oferi migranților servicii juridice sau consiliere; elaborarea unei politici sau campanii de combatere a crimelor motivate de ură sau xenofobiei împotriva migranților; promovarea integrării și angajării moldovenilor expatriați și a refugiaților din Ucraina în dezvoltarea locală; măsurile de ajutorare a celor care doresc să emigreze sunt considerate domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară.

Abordarea integrată a guvernării

Autoritățile locale din Bălți participă la formularea politicilor de migrație și diaspora prin implicarea lor în Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM). CALM este membru atât al Comitetului Interministerial în domeniul Diasporei, Migrației și Dezvoltării (DMD), cât și al Comitetului Interministerial în domeniul Migrației și Azilului.

În municipiul Bălți organismele la nivel național cu subdiviziuni teritoriale, precum Centrul de Integrare pentru Străini Direcția Regională Nord, aflat în subordinea Inspectoratului General pentru Migrație, care este un serviciu partajat, aplică măsurile de integrare, consiliere, informare și asistare a străinilor.

Formularea unei viziuni de strategie de migrație definită într-o planificare locală și/sau documente programatice, în special celei alinate cu strategiile de dezvoltare locală, și implicarea autorităților locale în colectarea, utilizarea și publicarea datelor despre migrație, precum și stabilirea unui mecanism de coordonare la nivel local privind problemele migrației sunt domenii cu potențial de dezvoltare.

Parteneriate

În 2022 primarul municipiului Bălți a semnat un acord de cooperare cu Asociația Migranților de Pretutindeni „Diaspora – Get Adaptable” care acoperă guvernanta, drepturi, protecția mediului și dezvoltarea relațiilor între administrația locală și organizațiile diasporei. Cu toate acestea, Consiliul Municipal Bălți și Primarul nu interacționează cu asociațiile de migranți, sectorul privat, mediul academic sau partenerii sociali atunci când elaborează planuri și intervenții locale legate de migrație și când contribuie la politicile și strategiile naționale de migrație.

¹⁰ Informație prezentată de IGM la solicitare, 31 iulie 2023.

Municipiul nu face parte dintr-o rețea internațională de schimb de cunoștințe și bune practici în problemele migrației și nici nu are programe bilaterale de cooperare interurbană în Republica Moldova sau la nivel internațional pe probleme legate de migrație. Stabilirea unor mecanisme de interacțiune formală și durabilă cu diaspora, asociațiile din orașul natal și asociațiile de migranți, sectorul privat sau partenerii sociali în elaborarea politicilor și strategiilor locale sunt alte domenii cu potențial de dezvoltare.

Bunăstărea migranților

Ca răspuns la creșterea numărului de refugiați ucraineni sosiți în Bălți începând din februarie 2022, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă a introdus măsuri în municipiu pentru a ajuta refugiații să se angajeze în câmpul muncii. De exemplu, în martie 2022, ca derogare de la regula generală, aceasta a direcționat refugiații către locurile de muncă, renunțând la cerința unui permis de ședere temporară.

Stabilirea programelor formale la nivel local pentru promovarea recrutării etice a lucrătorilor migranți este un domeniu de îmbunătățire ulterioară. În plus, nu există evaluări care să monitorizeze cererea de imigranți pe piața locală de muncă sau efectele emigrației pe piața locală de muncă și există puține oportunități locale de validare și certificare a aptitudinilor/competențelor dobândite în străinătate. Furnizarea de sprijin pentru abilitarea economică pentru operațiunile micilor întreprinderi, măsurile de promovare a recrutării etice a migranților și proiectele de dezvoltare a comunității locale care susțin infrastructura socială sunt considerate domenii cu potențial de dezvoltare.

Dimensiunea de mobilitate a crizelor

Există sisteme de comunicații pentru primirea și distribuirea informațiilor în timpul crizelor operate de Comisia pentru Situații Excepționale (CSE) Bălți și Direcția Situații Excepționale Bălți. În martie 2022 CSE Bălți a înființat o Celulă de Criză pentru a gestiona fluxul de refugiați ucraineni, care este încă operațională la data redactării acestui raport.

Cadrul de gestionare a situațiilor excepționale din Bălți include măsuri generale pentru a oferi asistență populației în timpul crizelor, dar nu conține măsuri de asistare a migranților. De asemenea, municipiul nu include considerente privind mobilitatea umană în planurile sale relevante legate de adaptarea la schimbările climatice. Includerea măsurilor în strategiile de recuperare privind reintegrarea populațiilor strămutate este considerată un domeniu cu potențial de dezvoltare.

Migrația sigură, ordonată și reglementată

Municipiul contribuie la promovarea programelor de reintegrare a migranților îndreptate către diaspora din Bălți. În decembrie 2017 Primăria Municipiului Bălți a anunțat un eveniment bianual pentru revenirea diasporei, organizat de Biroul național relații cu diaspora, pentru a celebra succesele membrilor diasporei, pentru a facilita dialogul dintre Guvern și diaspora și pentru a promova întoarcerea în țară.

Autoritățile locale cooperează cu Grupul de lucru pentru mijloace de trai și incluziune înființat în 2022 de Guvernul Moldovei și Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ÎCNUR) pentru a facilita sosirea populațiilor de refugiați aflate sub jurisdicția CALM.

Funcționarii publici și polițiștii din Bălți sunt instruiți anual pe probleme legate de populațiile migrante, inclusiv cu implicarea partenerilor de dezvoltare. Implementarea periodică a programelor de instruire pentru funcționarii publici și polițiștii pe subiecte relaționate de migrație, precum și stabilirea măsurilor de combatere a exploatării prin muncă, sunt considerate domenii cu potențial de dezvoltare.

CONTEXT

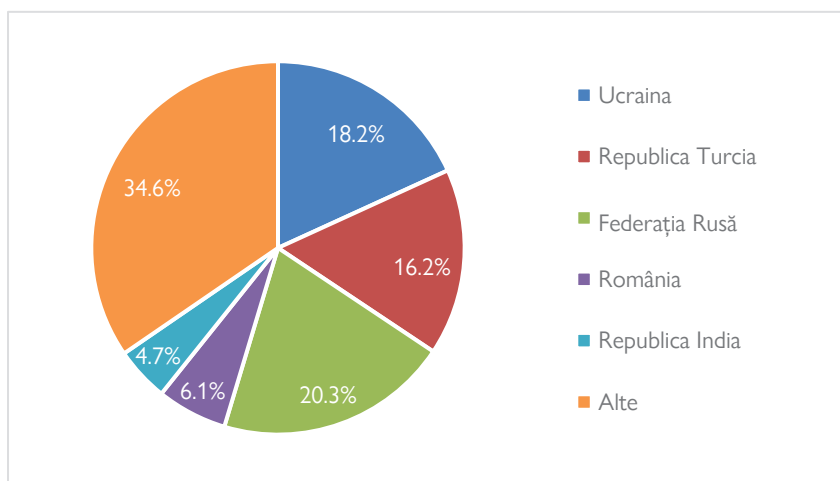
Tendențele migrației

În Republica Moldova există două metode distincte de estimare a migrației. Prima metodă se concentrează pe migrația internațională¹¹ și este aplicată de Biroul Național de Statistică (BNS) folosind datele de trecere a frontierei furnizate de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (IGPF). A doua metodă, pe de altă parte, se bazează pe migrația autorizată¹² și este calculată pe baza datelor furnizate de Agenția Servicii Publice (ASP). Datele privind imigrația în această abordare sunt prezentate folosind datele de la Inspectoratul General pentru Migrație (IGM)¹³ privind permisele de ședere eliberate străinilor.

În consecință, BNS a estimat că în Republica Moldova erau 68.356 de imigranți internaționali în 2021 (65.171 în 2020), reprezentând 2,6 la sută (2,5 la sută în 2020) din totalul populației (BNS, 2022). În 2020, în Bălți erau 2.120 de imigranți internaționali (reprezentând 2,3% din populația municipiului și 3,3% din imigranții internaționali ai țării),¹⁴ în scădere față de 3.964 de imigranți internaționali în 2019 (*ibid.*)¹⁵

Potrivit datelor IGM, până la sfârșitul anului 2021 erau 21.933 de imigranți în țară, estimat pe baza abordării migrației autorizate. Din acest număr 20.229 de persoane dețin permise de ședere, dintre care 7.818 dețin permise de ședere permanentă și 12.411 dețin permise de ședere temporară.

Figura 1. Principalele țări de origine ale imigranților care sosesc în Republica Moldova (2022)

Sursa: Biroul Național de Statistică al Moldovei.

Datele IGM arată că în 2022 au sosit în Republica Moldova 5.928 de imigranți (4.186 în 2021) (vezi Figura 1 pentru distribuția naționalităților).¹⁶ Conform Profilului migrațional extins pentru anii 2017-2021 al BMA, în 2021, 64 procente dintre ei erau bărbați. În plus, 60 procente dintre imigranți dețin studii medii de specialitate,

¹¹ Emigranți – persoane care emigrează în străinătate pe o perioadă de cel puțin 12 luni. Emigrația este acțiunea prin care o persoană care a avut anterior reședința obișnuită pe teritoriul Republicii Moldova încetează să mai aibă reședința obișnuită pe teritoriul țării pe o perioadă de cel puțin 12 luni.

Imigranți – persoane care imigrează în Republica Moldova pe o perioadă de cel puțin 12 luni. Imigrația este acțiunea prin care o persoană își stabilește reședința obișnuită pe teritoriul unui stat pe o perioadă de cel puțin 12 luni, după ce anterior și-a avut reședința obișnuită într-un alt stat. Conform glosarului, vedeți aici.

¹² Emigranți – persoane care și-au retras viza de ședere și au declarat emigrație pe termen lung sau permanentă din țară, cunoscută în țară ca emigrație permanentă. Imigranți – străini (inclusiv apatrizii) care au reședința în Republica Moldova cu permise de ședere valabile, Raport analitic al Profilului migrațional extins al Republicii Moldova, pentru anii 2017-2021. Vedeți: Ministerul Afacerilor Interne, 2022a.

¹³ În ianuarie 2023, Biroul Migrație și Azil al Republicii Moldova (BMA) a fost reorganizat în Inspectoratul General pentru Migrație (IGM).

¹⁴ Calculat pe baza datelor 2020 ale Statisticii Teritoriale 2022 și ale Băncii de Date Statistice, ambele publicate de Biroul Național de Statistică al Moldovei.

¹⁵ Nu este disponibilă o defalcare în funcție de sex sau țară de origine.

¹⁶ Biroul Național de Statistică al Moldovei, Imigranți după țara de emigrație, anii și scopul sosirii (2021).

studii superioare sau au diplome științifice. Principalele motive pentru sosirea lor sunt oportunitățile de muncă sau de reîntregire cu familia, care reprezintă aproximativ 80 procente dintre imigranți (MAI, 2022 și 2023). 129 de imigranți au sosit în municipiul Bălți în 2022 (122 în 2021), 64 procente bărbați, 36 procente femei.¹⁷

Bilanțul migratoriu negativ în Republica Moldova, estimat de BNS, a crescut în 2021 constituind -45.413 persoane (-7.196 persoane în 2020).¹⁸ În anul 2021 numărul estimat al emigranților a fost de 113.769, fiind calculat la 4,4 la sută din populația cu reședință obișnuită¹⁹ (în 2020 au emigrat din țară 72.367²⁰ persoane, reprezentând 2,8 la sută din populația țării (BNS, 2022), în scădere față de nivelul din 2019 care a fost de 153,286 (*ibid.*)). Republica Moldova are una dintre cele mai ridicate rate de emigrație din lume, fapt care a determinat populația teritoriului controlat de guvern să scadă de la 3,3 milioane la 2,8 milioane între recensămintele din 2004 și 2014 (BNS, 2017). OIM estimează că mai mult de un sfert dintre cetățenii moldoveni locuiesc în afara țării.

Conform estimărilor BNS, în anul 2020 din Municipiul Bălți au emigrat 2.447 de persoane, reprezentând 2,7 la sută din populația municipiului (BNS, 2022).²¹

În 2021 1.860 de migranți interni au sosit în municipiul Bălți (1.819 din localități urbane și 41 din localități rurale), în timp ce 1.121 de migranți interni au părăsit municipiul Bălți (*ibid.*). În 2021 în Republica Moldova erau 46.919 migranți interni, date bazate pe schimbările de domiciliu.²²

Tendențele de emigrație au continuat să se mențină. Potrivit Studiului „Generații și Gen”, realizat în 2020, aproximativ unul din zece (11,4%) locuitori ai municipiului Bălți și-au indicat intenția de a se muta într-o altă țară în următorii 3 ani (UNFPA și Ministerul Muncii și Protecției Sociale, 2022).²³ Mai mult, s-a constatat că intenția de a emigra este și mai mare în rândul tinerilor, unul din patru respondenți cu vârsta cuprinsă între 15-34 de ani exprimând o astfel de tendință.

Datele privind emigrația autorizată arată că în 2022 3.271 de emigranți au părăsit Republica Moldova (1.618 bărbați, 1.653 femei). De remarcat, acest număr se referă la emigranții moldoveni care și-au schimbat domiciliul permanent în străinătate, ceea ce reprezintă o mică parte din celelalte categorii de emigranți moldoveni. Principalele țări de destinație au fost Germania, Rusia, Statele Unite ale Americii și Israel.²⁴

Imigrația în Republica Moldova a fost neglijabilă din 1991 până în 2022, războiul din Ucraina determinând un număr mare de ucraineni să intre în țară (Dunmore și Odobescu, 2022). În perioada februarie 2022 – iulie 2023, un număr de 880.976 persoane au intrat în Republica Moldova prin sectorul de frontieră moldo-ucrainean (de menționat că pe toate sectoarele de frontieră în această perioadă în Republica Moldova au intrat peste 2.400.000 cetățeni străini). O parte din cei care au intrat prin sectorul de frontieră moldo-ucrainean au rămas temporar în țară, la sfârșitul lunii iulie 2023 în Republica Moldova erau 93.154 refugiați.²⁵

¹⁷ Inspectoratul General pentru Migrație, nepublicat.

¹⁸ 2020 nu este un an tipic, fiind anul pandemiei de Covid, în 2019 bilanțul migratoriu negativ a fost de - 37093.

¹⁹ Accesați pagina web a BNS privind [migrația internațională pe grupe de vârstă, medii și sexe, 2014-2021](#).

²⁰ Aceasta se referă la numărul cetățenilor moldoveni care au părăsit Republica Moldova numai în 2020 (pe baza metodologiei pentru reședință obișnuită, adică absența lor din Republica Moldova de cel puțin 12 luni).

²¹ Nu sunt disponibile date despre sex, vârstă sau țară de destinație.

²² Datele nu sunt dezagregate în funcție de sex sau vârstă și nu există date privind stocurile de migrație interne. Vedeți: BNS, 2022.

²³ Această cifră reprezintă respondenții care indică că „probabil” sau „cu siguranță” doresc să se mute.

²⁴ Consultați pagina web a BNS privind [emigranții în funcție de an, țară de destinație, sex și grup de vârstă pentru 2021](#).

²⁵ IGM, Date statistice privind numărul de persoane străine care au intrat în RM în perioada 24 februarie 2022 – 23 iulie 2023, prezentate pentru raport la solicitare la 31 iulie 2023. Sectoarele de frontieră sunt: moldo-ucrainean, moldo-român, aerian.

IGM raportează că în perioada 1 martie – 31 iulie 2023 erau 15.700 persoane preînregistrate pentru protecție temporară, 9.619 documente de identitate eliberate beneficiarilor de protecție temporară (inclusiv 3.204 minori). Din totalul celor documentați 7.002 erau cetățeni ucraineni, respectiv 3.412 cu drept de ședere permanentă, 3.590 cetățeni ucraineni cu drept de ședere provizorie. La 31 iulie 2023 în sistemul de azil au fost înregistrate 1.599 persoane: 199 refugiați, 308 beneficiari de protecție umanitară, 1.092 solicitanți de azil.²⁶

Potrivit ÎCNUR, în 2022 Republica Moldova avea 105.374 de refugiați sub mandatul ÎCNUR și 3.620 de solicitanți de azil, față de 349 și, respectiv, 56 în 2021.²⁷

Nu există date disponibile cu privire la numărul de refugiați sau solicitanți de azil în municipiul Bălți, deși un document publicat de Grupul de lucru al ÎCNUR pentru mijloace de trai și incluziune (2022) a raportat că a existat și o creștere a numărului de refugiați în Bălți de la începutul războiului din Ucraina. De asemenea IGM raportează în mun. Bălți un număr de 626 persoane (396 femei și 230 bărbați), beneficiari de protecție temporară.²⁸

Nu au fost disponibile date publice ale BNS²⁹ sau din alte surse relevante (OIM, 2021a) cu privire la numărul de migrați moldoveni care se întorc în Bălți.

Structura administrativă

Teritoriul Republicii Moldova este organizat, sub aspect administrativ, în unități administrativ-teritoriale pe niveluri: satele (comunele) și orașele (municipiile) constituie nivelul întâi, raioanele, municipiul Chișinău și municipiul Bălți constituie nivelul al doilea, iar unitatea teritorială autonomă Găgăuzia are un nivel special de administrare. Satul este o unitate administrativ-teritorială care cuprinde populația rurală, comuna este o unitate administrativ-teritorială, alcătuită din două sau mai multe sate. Orașul este o unitate administrativ-teritorială în care majoritatea resurselor de muncă este ocupată în activități neagricole cu un nivel diversificat de dotare și echipare, unele orașe pot fi declarate municipii. Municipiul este o localitate de tip urban cu un rol deosebit în viața economică, social-culturală, științifică, politică și administrativă a țării, cu importante structuri industriale, comerciale și instituții din domeniul învățământului, ocrotirii sănătății și culturii (vezi Legea Parlamentului Republicii Moldova Nr. 764 din 27 decembrie 2001). Raioanele și municipiile conțin atât orașe, cât și sate.³⁰ Republica Moldova este împărțită în 32 de raioane,³¹ 13 municipii (inclusiv Bălți și Cahul)³² și 2 regiuni cu statut special.³³

Cele 32 de raioane și două municipii (Chișinău și Bălți) constituie al doilea nivel al autorității administrației publice locale. Aceste unități sunt împărțite în unități teritoriale de nivelul 1 (orașe și sate), care colaborează cu unitățile respective de nivelul doi în ceea ce privește bugetarea și alte aspecte financiare.³⁴

Consiliul Municipal Bălți funcționează atât ca administrație de nivelul întâi, cât și de nivel al doilea. Potrivit articolul 59 alin. (1) din Legea 436 privind administrația publică locală (2006, ultima modificare în 2022), organul deliberativ al administrației publice a municipiului Bălți este consiliul municipal; organul executiv este primarul municipiului Bălți.

²⁶ IGM, *Statistica săptămânală*.

²⁷ Vedeti: ÎCNUR, 2022.

²⁸ IGM, *Statistica săptămânală*, Tabel I. Repartizarea pe gen, vârstă și reședință: beneficiarii de protecție temporară., prezentate pentru raport la solicitare la 31 iulie 2023.

²⁹ Biroul Național de Statistică al Moldovei, *Populație și Procese Demografice*.

³⁰ Citiți mai multe despre organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova pe site-ul său oficial. Vezi și pagina Comitetului European al Regiunilor privind Republica Moldova.

³¹ Anenii Noi, Basarabeasca, Briceni, Cahul, Călărași, Cantemir, Căușeni, Cimișlia, Criuleni, Dondușeni, Drochia, Dubăsari, Edineț, Fălești, Florești, Glodeni, Hîncești, Ialoveni, Leova, Nisporeni, Ocnița, Orhei, Rezina, Râșcani, Șoldănești, Soroca, Ștefan Vodă, Strășeni, Taraclia, Telenești și Ungheni.

³² Bălți, Chișinău, Comrat, Tiraspol, Bender, Cahul, Ceadr-Lunga, Edineț, Hîncești, Orhei, Soroca, Strășeni and Ungheni.

³³ Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia și Transnistria.

³⁴ Vezi nota de subsol 30 (site-ul oficial al Republicii Moldova).

Primăria este definită ca o structură care asistă primarul în îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin. Potrivit articolul 5, autoritățile administrației publice locale prin care se realizează autonomia locală sunt consiliile locale, ca autorități deliberative, și primarii, ca autorități executive. Articolul 59 alin. (2) prevede că consiliul municipal coordonează funcționarea consiliilor localităților constitutive. Primarul municipiului Bălți coordonează și lucrul celorlalți primari. Articolul 1 clarifică faptul că raioanele Chișinău și Bălți au autorități locale care își desfășoară activitatea la nivelul doi, coordonând activitatea autorităților publice de primul nivel – satelor, orașelor și ale altor municipii.

Competențe ale orașului

Nivelul de descentralizare a autorităților locale

În 2012 Guvernul Moldovei a publicat o Strategie Națională de Descentralizare, iar descentralizarea și asigurarea autonomiei locale sunt obiectivele Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030.³⁵

Secțiunea a 2-a, articolul 14 din Legea 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală (ultima modificare în anul 2022) prevede că Consiliul Municipiului Bălți realizează următoarele competențe: decide punerea în aplicare și modificarea impozitelor și taxelor locale, a modului și a termenelor de plată a acestora; administrează bunurile domeniului public administrează bunurile domeniului public, precum și serviciile publice de interes local; decide asupra infrastructurii de interes local; decide înființarea instituțiilor publice de interes local, a companiilor și organizațiilor neguvernamentale; decide cooperarea cu alte autorități ale administrației publice locale în vederea desfășurării activității de audit intern, precum și cu autoritățile locale interne și din străinătate; decide asupra propriei organigrame și a salariilor; și stabilește statutul localității (cu excepția Bălți și Chișinău, pentru care acesta este stabilit de parlament). Alte competențe includ: aprobă decizii privind bugetul local; asigură respectarea egalității de gen în politici și decizii; aprobă studii și programe de dezvoltare social-economică și de altă natură; contribuie la asigurarea ordinii publice și realizarea măsurilor de asistență socială; decide instituirea funcției de mediator comunitar în localitățile compact sau mixt populate de romi; decide instituirea funcției de specialist pentru protecția drepturilor copilului; și dispune consultarea publică a proiectelor de decizii în problemele de interes local.

Potrivit articolul 5, autoritățile administrației publice locale prin care se realizează autonomia locală sunt consiliile locale, ca autorități deliberative, și primarii, ca autorități executive. Primăria este definită ca o structură care asistă primarul în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin. Articolul 6 alin. (3) prevede că, cu excepția cazului în care legea prevede altfel, nu există o poziție subordonată între autoritățile locale și centrale și între administrația de nivel I și II.

³⁵ Cancelaria de Stat a Moldovei, *Strategia Națională de Descentralizare* (2012).

Competențele municipalităților în legătură cu migrația

În timp ce autoritățile locale – primarii și consiliile locale – nu sunt responsabile în mod specific de elaborarea politicilor de migrație,³⁶ ele joacă un rol în implementarea politicii de migrație la nivel local prin furnizarea de servicii publice publicului larg, inclusiv migranților. Acestea oferă servicii sociale, asistență socială, locuințe și asistență medicală publicului larg, inclusiv migranților; deși Legea privind administrația publică locală nu le atribuie în mod explicit competențe de elaborare a politicilor în legătură cu migrația.

Articolul 29 din Legea 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală (ultima modificare în 2022) îi atribuie primarilor organizarea de studii privind tipurile de servicii sociale și elaborarea și propunerea de programe de dezvoltare a serviciilor sociale. Articolul 14 discută despre competențele consiliilor locale, inclusiv construcția și întreținerea infrastructurii sociale și medicale, realizarea măsurilor de protecție și asistență socială, asigurarea protecției drepturilor copilului, luarea deciziei privind punerea la evidență a persoanelor socialmente vulnerabile care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative; înființarea și asigurarea funcționării unor instituții de binefacere de interes local. Legea nu menționează în mod explicit migrația ca un sector distinct de responsabilitate a administrației publice locale; cu toate acestea, migranții sunt acoperiți de legislația locală ca parte a populației generale.

Potrivit organigramei sale, Primăria Bălți are direcții responsabile de colectarea impozitelor locale, educație, tineret și sport, relații externe și atragere a investițiilor și protecție socială.³⁷

Legile, strategiile și planurile legate de migrație sunt create la nivel național, întrucât elaborarea politicilor de migrație intră în competența Guvernului național, așa cum se prevede la articolul 4 din Legea 136 din 7 iunie 2017. Clauza C a aceleiași legi menține asistența medicală sub mandatul guvernului național, la nivel central, în timp ce clauza G face același lucru pentru educație.

Guvernul Hotărârea Nr. 808 (2022) cu privire la aprobarea Programului privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025, atribuie responsabilitatea executării acestuia Ministerului Afacerilor Interne. Scopul principal al programului este de a facilita dezvoltarea unui sistem integrat de management al migrației, conturând patru obiective principale: reglementarea fluxurilor de migrație; consolidarea și ajustarea sistemului de azil și apatridie; implementarea și consolidarea mecanismelor de integrare a străinilor; și întărirea capacității de răspuns a statului la afluxul crescut de persoane la frontiera de stat.

Agențiile care lucrează pe probleme de migrație la nivel local sunt subdiviziuni teritoriale ale instituțiilor naționale și nu sunt autorități locale, cum ar fi Direcția regională nord din municipiul Bălți a Inspectoratului General pentru Migrație,

³⁶ De remarcat, autoritățile locale fac parte din procesul de consultare a politicilor prin intermediul Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM).

³⁷ Primăria Bălți, Organigrama (f.d.).

	<p>cunoscut sub numele de Biroul pentru Migrație și Azil (BMA) până în ianuarie 2023 (autoritate administrativă din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care asigură, în condițiile legii, implementarea politicilor statului în domeniile migrației, azilului, apatridiei și integrării străinilor, precum și a legislației relevante acestor domenii)³⁸, subdiviziunea teritorială Bălți a Agenției Naționale de Ocupare a Forței de Muncă și subdiviziunea nord a Poliției de Frontieră.³⁹</p> <p>De asemenea Casele teritoriale de asigurări sociale (CTAS), subdiviziuni structurale ale Casei Naționale de Asigurări Sociale,⁴⁰ sunt servicii publice desconcentrate, care prestează servicii de asigurări sociale și asigură deservirea populației la nivel teritorial, precum și agențiile și serviciile teritoriale ale Companiei Naționale de Asigurări în Medicină (CNAM) cu atribuții de organizare, desfășurare și dirijare a procesului de asigurare obligatorie de asistență medicală, incluse în Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală.⁴¹ Biroul pentru Relații cu Diaspora este organismul național care funcționează în subordinea Cancelariei de Stat și care coordonează politica referitoare la diaspora.⁴²</p>
<p>Mecanismele locale de finanțare și restricțiile privind utilizarea acestora</p>	<p>Articolul 6 din Legea 397 privind finanțele publice locale (2003, ultima actualizare în 2021) prevede că bugetele locale (sat și oraș) primesc finanțare din: impozitul pe bunuri imobiliare; licențe de afaceri; impozitul pe venit din taxe aplicate la vânzări cu amănuntul, cele locale și speciale; și venituri directe din imobilele proprii ale autorității. În plus, unele impozite pe venitul persoanelor fizice pot fi reținute de către autoritatea locală: în cazul satelor și orașelor, întreaga sumă este păstrată de către autoritatea locală, în timp ce municipiile și orașele care sunt reședințe de raion pot reține 50 la sută. Alte surse de venit sunt transferurile generale și cu destinație specială din bugetul de stat, granturile pentru susținerea bugetului local și granturile externe acordate pentru proiecte specifice.</p> <p>Articolul 11 prevede că banii din impozitul pe venitul persoanelor fizice care nu sunt reținuți la nivel local sunt transferați într-un fond național cu scopul de a susține autoritățile locale, care servește drept bază pentru transferurile cu scop general. Articolul 12 reglementează transferurile cu destinație specială și prevede că acestea finanțează: învățământul (preșcolar, primar, secundar general, special și complementar); infrastructura rețelei rutiere; competențe delegate la nivel local; investiții de capital; și alte măsuri speciale. Fondurile cu destinație specială neutilizate în scopurile lor respective trebuie returnate la bugetul de stat sau vor fi deduse din următorul transfer anual cu destinație specială.</p>

³⁸ Vezi: Hotărârea Nr. 16 din 11-01-2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Migrație.

³⁹ Consultați pagina web a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă privind subdiviziunile acesteia. A se vedea, de asemenea, pagina web a Poliției de Frontieră a Republicii Moldova privind subdiviziunea sa de nord.

⁴⁰ Consultați pagina web a Casei Naționale de Asigurări Sociale privind Casele Teritoriale de Asigurări Sociale.

⁴¹ Mai multe informații sunt disponibile pe site-ul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină.

⁴² Biroul pentru Relații cu Diaspora (f.d.).

Participarea locală la formularea politicii de migrație

Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025⁴³ se bazează pe Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 a Ministerului Afacerilor Interne⁴⁴ și a înlocuit Strategia națională în domeniul migrației și azilului 2011-2020 (2011). Programul a fost elaborat de Ministerul Afacerilor Interne, cu contribuția Inspectoratului General pentru Migrație, inclusiv a subdiviziunilor sale teritoriale, dar documentul nu menționează alta participare locală la formularea politicii.

Autoritățile locale fac parte din Comisia Guvernamentală de Coordonare a activităților în domeniul Migrației și Azilului a Republicii Moldova (înființată în 2010 și actualizată în 2018 și 2022)⁴⁵ și Comitetul Interinstituțional de Coordonare în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării (înființate în 2017),⁴⁶ participând la procesul de consultare a politicilor prin Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM).⁴⁷

⁴³ A se vedea Hotărârea Guvernului Nr. 808 din 23 noiembrie 2022 privind aprobarea Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025.

⁴⁴ A se vedea Hotărârea Guvernului Nr. 658 din 23 septembrie 2022 privind aprobarea Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 a Ministerului Afacerilor Interne.

⁴⁵ Vedeți Guvernul Republicii Moldova, Hotărârea Nr. 947 din 03-10-2018 cu privire la constituirea Comisiei de coordonare a activităților în domeniul migrației și azilului.

⁴⁶ Vedeți Guvernul Republicii Moldova, Hotărârea Nr. 725 din 8 septembrie 2017 cu privire la Mecanismul de coordonare a politicii de stat în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării.

⁴⁷ Congresul Autorităților Locale din Moldova (f.d.).

CONSTATĂRI

PRINCIPALE

1

RESPECTAREA STANDARDELOR INTERNAȚIONALE ȘI A DREPTURILOR MIGRANȚILOR

1.1. Guvernanța migrației: exemple de domenii bine dezvoltate

Migranții din municipiul Bălți au acces la servicii de sănătate finanțate de guvern pe baza prevederilor la nivel național și există, de asemenea, strategii la nivel local pentru a le facilita accesul la serviciile naționale. Spitalul Clinic Bălți funcționează direct în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale (MMPS). Legea Nr. 411 cu privire la ocrotirea sănătății (1995, actualizată în 2023) stabilește competențele autorităților la nivel local, care includ numirea conducătorilor spitalelor locale, organizarea de campanii de conștientizare, asistență medicală, aprobarea și implementarea strategiilor și programelor locale de dezvoltare a serviciilor de asistență medicală și asigurarea programelor de asistență medicală, luând măsuri pentru salvarea vieții oamenilor în situații extremale, printre altele (art. 6).

Cetățenii străini și apatrizii cărora li s-a acordat drept de ședere provizorie pe teritoriul Republicii Moldova pentru reîntregirea familiei, pentru studii, pentru activități umanitare, de voluntariat sau religioase au obligația de a se asigura individual, achitând prima de asigurare obligatorie de asistență medicală la fel ca și cetățenii Republicii Moldova care achită prima de asigurare stabilită în sumă fixă, dacă tratatele internaționale nu prevăd altfel. Cetățenii străini beneficiază, de asemenea, de asistență medicală de urgență prespitalicească gratuită, indiferent de statutul lor de asigurări medicale, astfel cum se prevede la articolul 84 (3) din Legea Nr. 200 privind regimul străinilor (2010, actualizată în 2022) și articolul 19 din Legea Nr. 274/2011 privind integrarea străinilor. De asemenea, potrivit articolul 19 din Legea Nr. 274 privind integrarea străinilor (2011, actualizată în 2022), minorii migranți au dreptul la același nivel de acces la serviciile medicale ca și minorii moldoveni, iar conform articolul 16 (2), beneficiarii de protecție internațională care participă la un program de integrare beneficiază de asigurarea medicală costurile căreia sunt acoperite de stat.

Strategia de incluziune socială a persoanelor vulnerabile din municipiul Bălți pentru anii 2019-2021 se referă la accesul la asistență medicală pentru grupurile sociale vulnerabile. Obiectivul 3.3.3 se concentrează pe „asigurarea accesului persoanelor vulnerabile la aceeași gamă de servicii de sănătate, la un cost rezonabil și la aceleași standarde de calitate, pe picior de egalitate, precum cele furnizate pentru celelalte persoane”. Beneficiarii Strategiei includ imigranți din alte țări și imigranți născuți în Republica Moldova și care s-au întors.

În 2022 Spitalul Clinic Bălți a oferit refugiaților ucraineni servicii medicale gratuite, inclusiv tratamente legate de COVID, sarcină, intervenții chirurgicale și asistență psihologică.⁴⁸ În plus, accesul beneficiarilor de protecție temporară la asistență medicală este reglementat de Ordinul Ministerului Sănătății Nr. 143 (2023) privind serviciile medicale prestate beneficiarilor de protecție temporară. Acest ordin prevede că o gamă largă de servicii medicale este gratuită pentru persoanele strămutate din Ucraina la cererea persoanei respective sau la prima consultație. Totodată, Ordinul Nr. 142/54 (2023) stabilește că înregistrarea se poate face la cererea persoanei sau la prima consultație, că persoană trebuie să locuiască în zona de care este responsabil medicul respectiv, iar dreptul la servicii medicale durează atâta timp cât protecția temporară.⁴⁹

Minorii străini (sub 18 ani) care au reședința legală în Republica Moldova au acces la învățământul obligatoriu (primar și gimnazial public), adică și în municipiul Bălți. Minorii care nu dețin toate actele necesare la momentul înmatriculării în instituția de învățământ sunt înregistrați cu obligarea prezentării acestora de către părinți sau reprezentantul legal în termen rezonabil, dar nu mai târziu de 2 luni de la data înregistrării. Minorii care au obținut protecție internațională beneficiază, la necesitate, pe durata unui an școlar, de un curs

⁴⁸ Spitalul a cerut refugiaților să prezinte doar numărul de identificare furnizat la punctul de trecere a frontierei.

⁴⁹ Ambele ordine se referă în mod explicit la Hotărârea Nr. 21 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina (2023).

gratuit de inițiere în limba română în vederea integrării în sistemul de învățământ, organizat de autoritățile administrației publice locale. Astfel, accesul minorilor străini se bazează pe prevederile naționale prevăzute la articolul 19 din Legea Nr. 274/2011 privind integrarea străinilor. Direcția Educație, Tineret și Sport Bălți, din subordinea Primăriei Municipiului Bălți, este autoritatea locală competentă în materie de educație. Pe site-ul Direcției se precizează că, conform Ordinului 178 din 2022 al Ministerului Educației și Cercetării din Moldova (MEC), minorii refugiați ucraineni au dreptul de școlarizare. Programul național de gestionare a fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru perioada 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 808 din 2022, are ca obiectiv (Nr. 4.3.3) „Asigurarea accesului la sănătate, educație și piața muncii pentru persoane strămutate din Ucraina”, cu un termen limită pentru primul trimestru din 2024, precum și finanțare alocată de la bugetul de stat și de la autoritățile participante, inclusiv Ministerul Sănătății și Ministerul Educației și Cercetării.

Ca răspuns la creșterea numărului de refugiați ucraineni din februarie 2022, Guvernul Republicii Moldova a luat măsuri pentru a se asigura că legile existente privind protecția copilului sunt aplicate copiilor refugiați ucraineni. Un site web guvernamental creat pentru a ajuta refugiații ucraineni⁵⁰ include o secțiune despre copii care enumeră legislația existentă care se aplică și copiilor refugiați. Se precizează că Legea 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți se aplică copiilor, indiferent de cetățenie. Prevederile se aplică la nivel național, inclusiv în municipiul Bălți. Aceasta se adaugă legislației naționale preexistente, inclusiv Legea Nr. 270 privind azilul în Republica Moldova (2008), articolul 14, care prevede că minorii care solicită azil, beneficiază de protecție internațională, protecție temporară sau azil politic, sunt protejați și trebuie să li se ofere toate drepturile copiilor, indiferent dacă sunt însoțiți sau nu.

Centrul de Integrare pentru Străini Direcția Regională Nord, cu sediul la Bălți și din subordinea Inspectoratului General pentru Migrație (IGM), servește ca birou local de informare privind imigrația și oferă servicii de integrare migraților în municipiu. Centrul a fost înființat în anul 2017 prin Hotărârea Guvernului Nr. 553 (2017) și funcționează ca punct de primire și informare pentru străinii care au obținut un permis de ședere sau o formă de protecție pe teritoriul Republicii Moldova. Străinii pot beneficia de activități de integrare precum: organizarea de sesiuni de acomodare socio-culturală (instruire privind valorile și tradițiile naționale, și sistemul politico-administrativ al Republicii Moldova); cursuri de studiere a limbii române; informare și consiliere privind modalitățile de acces pe piața muncii, servicii medicale și măsuri de protecție socială; și servicii de orientare și formare profesională pentru a facilita integrarea economică. Minorii au acces și la un an de inițiere în limba națională, gratuit și organizat de școala locală, conform Legii Nr. 274 privind integrarea străinilor, articolul 19.

1.2. Domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară

Primăria municipiului Bălți nu are mecanisme specifice pentru a oferi migraților servicii juridice sau consiliere. Strategia de Dezvoltare Social-economică a Municipiului Bălți pentru anii 2021-2025 (2021) nu menționează chestiuni juridice sau sprijin legate de migrații. Cu toate acestea, autoritățile locale respectă legislația națională, inclusiv articolul 66 din Legea Nr. 200 privind regimul străinilor, care prevede că „migrații declarați indezirabili sau împotriva cărora s-a dispus măsura expulzării, cazați în centre de plasament temporar pentru străini au dreptul de a primi asistență juridică”. Articolul 84 din Legea Nr. 200 prevede că străinii beneficiază de aceleași drepturi procedurale ca și cetățenii Republicii Moldova, de asistență juridică gratuită, în modul stabilit de Legea Nr. 198-XVI (2007). Această lege nu precizează dacă autoritățile locale au un rol în oferirea de servicii juridice.

Totuși, migrații au acces la servicii juridice la nivel local în corespundere cu cele oferite la nivel național. În acest context IGM are trei acorduri semnate cu Centrul de Drept al Avocaților (CDA), axate pe: consiliere juridică cu privire la procedura de azil, apatridie, protecție temporară pe întreg teritoriul țării: drepturi, obligații, pregătirea interviu, instanța de judecată etc.; operațiuni de monitorizare la frontiera de stat;

⁵⁰ Accesați portalul dopomoga.gov.md pentru mai multe informații.

asistarea în procedura de reunificare a familiei. Din 2023 suplimentar CDA activează ca unități de suport pe integrarea străinilor în Centrele de integrare din Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat, oficiile pe linia administrativă, în localitățile unde nu sunt oficii IGM străinii sunt informați prin reprezentanți teritoriali CDA. Totodată de comun CDA și IGM desfășoară permanent cursuri de instruire pentru angajații IGPF, judecători, avocați, sunt distribuite pliante informative privind procedura azil, apatridie, statut juridic, etc.

La nivel național Legea Nr. 270 stabilește statutul juridic al solicitanților de azil, al beneficiarilor de protecție internațională, de protecție temporară și de azil politic, precum și procedura de acordare, încetare și anulare a protecției. Elaborarea unei politici locale sau a unei campanii împotriva xenofobiei și excluziunii și promovarea acceptării față de migranți și a coeziunii sociale reprezintă un domeniu de dezvoltare ulterioară.⁵¹ Centrul de Integrare pentru Străini Direcția Regională Nord din Bălți ajută la reducerea conflictelor interculturale și interconfesionale și organizează cursuri de sensibilizare care implică administrația publică locală, potrivit site-ului Inspectoratul General pentru Migrație. Cu toate acestea, nu există nicio indicație că astfel de instruire sau măsuri similare sunt implementate. Strategia de Dezvoltare Social-economică a Municipiului Bălți pentru anii 2021-2025 afirmă că autoritatea locală va organiza campanii cu mesaje antidiscriminatorii, dar nu oferă detalii despre modul în care urmează a fi atins obiectivul; nici nu specifică dacă obiectivul se referă la discriminarea împotriva migranților. Elaborarea unor inițiative locale sustenabile de asistare a migranților și de implicare a diasporei în dezvoltarea locală a reprezintă domeniu cu potențial de dezvoltare.⁵²

Sunt în vigoare unele măsuri pentru a ajuta persoanele care doresc să migreze. Primăria Bălți a devenit un punct de contact pentru oameni, care asistă și redirecționează emigranții către autoritățile competente, dar aceasta nu este o cerință legală; nici nu este formalizat. Organismele naționale sunt responsabile pentru acordarea de sprijin pentru imigrație și emigrație, Inspectoratul General pentru Migrație dispune de o pagină web despre imigrație, cu lista documentelor necesare. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) oferă informații cuprinzătoare pentru emigrația forței de muncă printr-un modul online dedicat al unui site web administrat la nivel național dedicat ocupării forței de muncă.⁵³ Subdiviziunile teritoriale ale ANOFM oferă asistență și suport înainte de plecare în cadrul contractelor bilaterale de muncă⁵⁴ semnate existente celor care doresc să lucreze temporar în străinătate. În plus, Portalul Serviciilor Publice, operat de Agenția de Guvernare Electronică din subordinea Cancelariei de Stat, oferă informații despre documentele solicitate, tarife, timp de așteptare, proces de contestații și penalități.

Promovarea accesului migranților la locuințe sociale este un alt domeniu de dezvoltare ulterioară. În Bălți, locuințele sociale intră în competența Direcției de Asistență Socială și Protecție a Familiei a Primăriei, așa cum arată schema „Locuința protejată”, program care oferă locuințe temporare pentru persoanele cu dizabilități care pot fi reintegrate în comunitate.⁵⁵ Totuși, nu este nicio indicație dacă Direcția de Asistență Socială și Protecție a Familiei asigură locuințe sociale în alte contexte sau dacă schema „Locuința protejată” este deschisă migranților. În plus, Strategia de Dezvoltare Social-economică a Municipiului Bălți pentru anii 2021-2025 nu menționează locuințe pentru migranți sau locuințe sociale în general. Crearea locuințelor sociale pentru imigranți, cu certificarea celor care trăiesc în Bălți este recunoscută ca fiind relevantă.⁵⁶

⁵¹ Municipiul derulează unele campanii legate de comunitatea locală de romi, deși nu vizează migranții.

⁵² Evenimentul de validare a Raportului OIM de măsurare a Indicatorilor de Guvernanță a Migrației la nivel local (MGI) pentru municipiul Bălți, 07 august 2023.

⁵³ Accesați portalul www.angajat.md pentru mai multe informații.

⁵⁴ Consultați lista acordurilor bilaterale în domeniul muncii semnate pe site-ul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă.

⁵⁵ Mai multe informații le puteți găsi în documentul Primăriei Municipiului Bălți, „Informații privind serviciile și prestațiile sociale oferite în cadrul Direcției de Asistență Socială și Protecția Familiei”.

⁵⁶ Vedeți notă de subsol 52.

2

FORMULAREA POLITICILOR BAZATE PE DATE ȘI ABORDAREA INTEGRATĂ A GUVERNĂRII

2.1. Guvernanța migrației: exemple de domenii bine dezvoltate

Autoritățile de nivel central din Republica Moldova sunt responsabile de elaborarea programelor/strategiilor naționale de migrație, în timp ce autoritățile locale sunt consultate pe parcursul procesului și au responsabilitatea principală de a aplica strategiile adoptate la nivel local. În plus, tendința actuală este de a integra migrația în planurile locale, desemnând puncte focale pentru migrație și dezvoltare și sprijinind formularea și implementarea măsurilor relevante pentru migrație.⁵⁷

Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025 a fost elaborat (2022) de Ministerul Afacerilor Interne cu contribuția Inspectoratului General pentru Migrație (IGM), inclusiv a direcțiilor și subdiviziunilor teritoriale. Programul național precizează clar în două obiective strategice rolul autorităților locale în implementarea politicii de migrație. În consecință, al treilea obiectiv, care se concentrează pe integrarea străinilor, conturează acțiuni specifice pentru Centrele Regionale de Integrare pentru Străini (care funcționează la Bălți, Cahul, Comrat) pentru a promova activ diverse măsuri de integrare. Acestea includ prestarea serviciilor, colaborarea cu autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și cu societatea civilă, stabilirea parteneriatelor, conlucrarea cu comunitățile gazdă și stabilirea profilului străinului prezent la nivel regional (Activitatea 3.3.2). De asemenea, sunt menționate sesiunile de informare, adresate atât străinilor, cât și reprezentanților autorităților administrației publice centrale/locale și ai societății civile, precum și comunităților gazdă.⁵⁸ Mai mult, cel de-al patrulea obiectiv al programului se concentrează pe întărirea capacității de răspuns a statului la aflusul de persoane la frontiera de stat. În acest context, programul își propune să încurajeze cooperarea cu autoritățile administrației publice locale pentru a răspunde nevoilor socioeconomice, de sănătate și educație ale persoanelor strămutate din Ucraina și pentru a promova incluziunea acestora în țară (Activitatea 4.3.2).⁵⁹

În municipiul Bălți, IGM⁶⁰ dirijează Centrul de Integrare pentru Străini Direcția Regională Nord (CISN) din anul 2017 care are ca scop „sprijinirea pe termen lung a străinilor în procesul de integrare, reprezentând un punct unic de primire a cererilor pentru măsuri de integrare, implementarea mecanismului de redirecționare, asigurarea coordonării interinstituționale în teritoriu”, și „stabilirea și promovarea legăturilor cu comunitățile/asociațiile de imigranți prin activități comune”. Responsabilitatea CISN de a asigura managementul regional al migrației este consolidată prin Decizia Nr. 12/4 adoptată de Colegiul Consultativ al Municipiului Bălți⁶¹ în anul 2022 privind asigurarea managementului migrației la nivel regional. În decizie se precizează că CISN gestionează toate problemele privind imigrația în regiunea de Nord, de la admitere și informarea migranților până la integrare.

Autoritățile locale oferă informații migranților. CISN din Bălți ajută la sprijinirea integrării străinilor și a prestării serviciilor orientate către majoritatea populației locale pe termen lung. Site-ul⁶² Primăriei Municipiului Bălți oferă informații utile pentru refugiații ucraineni în limba română și rusă, inclusiv informații de contact pentru

⁵⁷ Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, [Despre ANOFM](#).

⁵⁸ Aceste sesiuni vizează promovarea diversității culturale, procesului de integrare, identificarea beneficiilor comune, prevenirea intoleranței și xenofobiei și asigurarea respectării ordinii publice și securității naționale (Activitatea 3.3.5).

⁵⁹ A se vedea Hotărârea Guvernului Nr. 808 din 23 noiembrie 2022 privind aprobarea Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025.

⁶⁰ Până în ianuarie 2023 Biroul pentru Migrație și Azil (BMA) a fost principala agenție responsabilă de proiectarea și implementarea politicilor de imigrație, astfel cum este prevăzut în Hotărârea Guvernului 914/2014 (art. 6). Inspectoratul General pentru Migrație a preluat sarcini de la BMA conform Hotărârii Guvernului Nr. 16 cu privire la organizarea și funcționarea IGM (2023).

⁶¹ Colegiul Consultativ este un organ consultativ compus din șeful oficiului teritorial al Cancelariei de Stat în calitate de președinte, șeful adjunct al oficiului teritorial al Cancelariei de Stat și șefii serviciilor publice locale deconcentrate.

⁶² Vizitați pagina web a Primăriei Municipiului Bălți care conține [informații pentru refugiații ucraineni](#).

spitale, consulatul ucrainean din Bălți, poliția, furnizorii de asistență juridică gratuită și furnizorii de locuințe gratuite, precum și un scurt explicator despre statutul de refugiat. Informațiile sunt disponibile și pe site-ul național al Inspectoratului General pentru Migrație în limba română și rusă (cu informații limitate în limba engleză). Site-ul⁶³ oferă detalii despre intrarea în Republica Moldova și enumeră drepturile și obligațiile cetățenilor străini în Republica Moldova.

Se depun eforturi pentru a spori coerența politică verticală în problemele migrației în Bălți, inclusiv prin consultări cu diferite niveluri de guvernare. Legea Nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional prevede în articolele 11-12 că autoritatea responsabilă de elaborarea proiectului de decizie trebuie să se consulte cu părțile relevante, inclusiv cu cetățenii și asociațiile. Consultările pot lua forma unor dezbateri publice, audieri publice, sondaj de opinie, referendum, solicitarea opiniilor experților în domeniu, crearea grupurilor de lucru permanente sau ad-hoc.⁶⁴ În plus, CISN din Bălți are sarcina de a asigura coordonarea interinstituțională în regiunea pe care o deservește, precum și de a organiza sesiuni de informare pentru autoritățile guvernamentale centrale și locale. Mai mult, există consultare verticală în cadrul Inspectoratului General pentru Migrație, împărtășind experiențe din diferitele filiale locale. Mecanismul de coordonare a politicilor de stat în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării, aprobat în 2017, precizează că al cincilea principiu fundamental al său este coordonarea orizontală și verticală între toate nivelurile de guvernare.

Autoritățile locale din Bălți participă la formularea politicilor de migrație și diaspora prin implicarea lor în Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), în care primarul orașului Bălți este membru în consiliul de administrație.⁶⁵ Acest organism reprezentativ reprezintă interesele autorităților publice locale și este consultat periodic pe parcursul procesului de elaborare a politicilor în diverse domenii, inclusiv în domeniul migrației. CALM este membru atât al Comitetului Interministerial în domeniul Diasporei, Migrației și Dezvoltării (DMD), cât și al Comitetului Interministerial în domeniul Migrației și Azilului.

2.2. Domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară

Integrarea considerațiilor privind migrația în strategia de dezvoltare locală și planurile sectoriale din Bălți este un domeniu cu potențial de dezvoltare. Strategia de Dezvoltare Social-economică a Municipiului Bălți pentru anii 2021-2025 (2021) se referă pe scurt la migrație în raport cu riscul emigrației în secțiunea de analiză a punctelor forte, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor (SWOT). De exemplu, secțiunile „Profil economic” și „Profil demografic” indică ambele emigrația populației în vârstă de muncă ca un risc, în timp ce secțiunea „Profil social” enumeră emigrația personalului ca un risc pentru asistența socială, asistență medicală și educație. În plus, Obiectivul Strategic 5.2.6 menționează migrația în contextul „Implementării formei de protecție ‚Custodia’, destinată copiilor cu părinți migranți⁶⁶ în conformitate cu prevederile Legii 140/2014, actualizată în 2020”.

Hotărârea Guvernului Nr. 725 privind Mecanismul de coordonare a politicilor de stat în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării (2017) a înființat Comitetul național interministerial în domeniul Diasporei, Migrației și Dezvoltării (DMD), precum și rețeaua punctelor focale pentru coordonare între ministere și desfășurare a proceselor de monitorizare și evaluare coerente și participative legate de diaspora și dezvoltare.⁶⁷ Potrivit Hotărârii Guvernului Nr. 725, s-a recomandat ca astfel de comitete să fie organizate la nivel local. Obiectivul acestor Comitete este de a asigura o coerență între politicile naționale și cele locale în domeniul DMD, de a standardiza în conformitate cu cadrul național procedurile existente pentru dezvoltarea și M&E a politicilor locale în domeniul DMD, de a consolida capacitățile Autorităților Publice Locale să elaboreze documente de politică/strategie de dezvoltare locală durabilă cu integrarea conceptului DMD. În 2021 a avut loc două întâlniri la nivel național și zece locale, inclusiv în Găgăuzia și în raionul Taraclia. Raportul de activitate în

⁶³ Vizitați pagina web a IGM pentru mai multe informații.

⁶⁴ Potrivit pct. 2 din lege, consultarea poate fi inițiată de către autoritatea promotore sau de către alte autorități pe baza competenței acestora, cetățeni și asociații.

⁶⁵ Consultați pagina web a Consiliul de Administrație a Congresului Autorităților Locale din al Republicii Moldova.

⁶⁶ În acest context, „părinții migranți” înseamnă părinții care lucrează în străinătate, dar au copii în Bălți.

⁶⁷ Vezi acest articol al BRD privind ședința Comitetului interministerial în domeniul Diasporei, Migrației și Dezvoltării.

domeniul DMD din 2021 nu menționează municipiul Bălți. Participarea municipiului la un astfel de mecanism intersectorial de coordonare și cooperare, precum și crearea comitetului local DMD este un domeniu de dezvoltare ulterioară.

Municipiul Bălți nu publică statistici la nivel local privind migrația. În schimb, datele de la Biroul Național de Statistică al Moldovei (BNS) sunt folosite pentru nevoile locale. Pentru a produce date privind migrația, BNS colectează date administrative de la Inspectoratul General al Poliției de Frontieră referitoare la punctele de trecere a frontierei de stat și la Agenția Servicii Publice. BNS (2022) a publicat Statistica Teritorială 2022, inclusiv numărul imigranților din Bălți în 2020 față de 2019, precum și date la nivel local privind emigranții din municipiul Bălți.⁶⁸ Aceste estimări au îmbunătățit calitatea și acuratețea datelor Sistemului Național de Statistică în măsurarea migrației internaționale. Cu toate acestea, integrarea în continuare a autorităților locale în producția de date, crearea unei baze de date cu referire la migrație gestionată de primăria Bălți, precum și consolidarea cooperării privind schimbul de date între instituțiile care gestionează bazele de date privind migrația rămân domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară.

---

⁶⁸ În document nu este disponibilă nicio defalcare în funcție de sex sau țară de origine.

3

IMPLICAREA PARTENERILOR PENTRU A ABORDA
MIGRAȚIA ȘI ASPECTELE CONEXE

3.1. Guvernanța migrației: exemple de domenii bine dezvoltate

Autoritățile locale implică organizațiile societății civile în implementarea programelor legate de migrație. De exemplu, în anul 2022 primarul municipiului Bălți a semnat un acord de cooperare cu Asociația Migranților de Pretutindeni „Diaspora – Get Adaptable”. Acordul acoperă guvernanța, drepturile, protecția mediului și dezvoltarea relațiilor între administrația locală și organizațiile diasporei. În plus, odată cu creșterea numărului de refugiați ucraineni care sosesc în Bălți în 2022, o serie de ONG-uri, cum ar fi Friends of Moldova (o organizație din SUA) și Speranța Terrei (un ONG cu sediul în Bălți), au început să ajute refugiații ucraineni în tandem cu autoritățile locale.

Primăria Municipiului Bălți are acorduri de cooperare cu organizații neguvernamentale (ONG) care abordează traficul de persoane și violența de gen (împotriva tuturor femeilor, indiferent de statutul lor migrator). Din 2010 municipiul cooperează cu asociația Onoarea și Dreptul Femeii Contemporane, care ajută victimele traficului de persoane și femeile aflate în criză. În decembrie 2022 a fost semnat un acord cu Centrul pentru Drepturile Femeii pentru a susține programul „Sprijin pentru crearea comună a programelor de abilitare economică pentru femeile care au supraviețuit violenței de gen”.⁶⁹

Consiliul Municipiului Bălți cooperează din 2022 cu Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ÎCNUR) pentru a oferi refugiaților ucraineni asistență financiară alături de Catholic Relief Services (CRS), Caritas Moldova și Diaconia și în cooperare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale. În cadrul acestei cooperări, în iunie 2022, a fost organizată o zi de evenimente precum expoziții de artă și un târg cu jocuri și dulciuri pentru copii pentru a marca Ziaua Mondială a Refugiaților.⁷⁰ Din 2022 municipiul găzduiește un Centru de Informare pentru Refugiați, cu sprijinul OIM Republica Moldova, și a desfășurat campanii de informare și conștientizare cu privire la asistența și trimiterile disponibile pentru refugiați, resortisanții țărilor terțe și comunitățile gazdă. În plus, OIM sprijină autoritățile locale să răspundă unora dintre nevoile refugiaților, cum ar fi: cazare temporară; diseminarea informațiilor relevante și trimiteri; și distribuirea de tichete sau asistență directă în numerar, articole nealimentare, mijloace de trai și servicii de integrare pentru refugiați, cetățeni din țări terțe și comunități locale. Mai mult, municipiul este membru a Coaliției europene a orașelor împotriva rasismului, o inițiativă lansată de UNESCO în 2004 pentru a ajuta orașele să împărtășească cele mai bune practici în combaterea rasismului, xenofobiei și discriminării.⁷¹ În 2021 Municipiul Bălți s-a alăturat rețelei „Primarii pentru Creștere Economică”, un proiect al Uniunii Europene și al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) care are ca scop „consolidarea creșterii economice incluzive și crearea locurilor de muncă”.⁷² În 2022 „Primarii pentru Creștere Economică” a participat în organizarea cursurilor în Bălți și Găgăuzia pentru 200 de refugiați pe teme precum IT, contabilitate, design grafic și managementul datelor.

⁶⁹ Pentru mai multe informații despre program, a se vedea Decizia Nr. 12/7 (2022).

⁷⁰ Printre ONG-urile menționate pe site-ul Primăriei Municipale se numără: Uniunea Ucrainenilor din Moldova Zapovit – Legacy și Uniunea pentru echitate și sănătate; Asociația Femeilor de Afaceri din mun. Bălți; AFINA; Oraș sănătos; Friends of Moldova; Altair-Help; Onlus; Timpul Speranței; Incomlac; Primăvara care ne unește; America House, Clinica Juridică Bălți; Lex XXI (o asociație pentru drepturile omului); Asociația pentru Abilitarea Copilului și Familiei „AVE Copiii”.

⁷¹ Cu toate acestea, inițiativa nu are un accent explicit pe migrație. Vedeți aici.

⁷² Țintele cheie ale programului sunt promovarea modelelor de creștere economică ecologică și durabilă pentru autoritățile locale din orașele secundare din Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Republica Moldova și Ucraina. Programul sprijină atât elaborarea planurilor, cât și finanțarea pentru realizarea acestora. Pe baza cererii locale din partea refugiaților și a localnicilor, un partener local al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) sau PNUD decide ce cursuri să lanseze și în ce interval de timp. Vedeți mai multe aici.

3.2. Domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară

Autoritățile locale interacționează recent cu asociațiile de migranți, sectorul privat, mediul academic sau parteneri sociali atunci când elaborează politici și strategii locale. Există cooperare cu sectorul privat la nivel regional. În calitate de capitală a regiunii Nord, în noiembrie 2019, Primăria Municipiului Bălți a publicat un anunț pentru locuri vacante în Consiliul Regional pentru Dezvoltare Nord la care ar putea aplica organizațiile neguvernamentale și actorii din sectorul privat. Regulamentul-cadru al Consiliului Regional pentru Dezvoltare prevede că „Consiliul Regional este responsabil pentru dezvoltarea generală a regiunii și pentru aprobarea Strategiei de Dezvoltare Regională și a Planului de Acțiuni”. Primăria Municipiului Bălți, Consiliul Municipal sau Primarul nu sunt ei înșiși membri ai Consiliului, astfel semnarea unui Acord de colaborare cu Centrul de Integrare pentru Străini Directoratul Regional Nord a fost menționat ca fiind important în acest context.⁷³

În plus, odată cu creșterea numărului de refugiați ucraineni sosiți în Bălți în 2022, nu au existat măsuri specifice pentru a promova implicarea moldovenilor expatriați și a refugiaților din Ucraina în dezvoltarea locală. Este necesar de a realiza campanii de sensibilizare și informare privind promovarea integrării sociale și profesionale și oportunitățile de a contribui la dezvoltarea locală a moldovenilor expatriați și a refugiaților din Ucraina, precum și organizarea evenimentelor comune cu diaspora/migranții în municipiu.⁷⁴

Bălți are numeroase orașe partenere și programe de cooperare, dintre care trei sunt cu orașe din Republica Moldova, și anume Comrat, Dnestrovsk și Tiraspol.⁷⁵ Municipiul are, de asemenea, parteneriate cu patru orașe în Belarus,⁷⁶ unul în Bulgaria,⁷⁷ două în China,⁷⁸ unul în Estonia,⁷⁹ unul în Grecia,⁸⁰ unul în Ungaria,⁸¹ unul în Israel,⁸² unul în Letonia,⁸³ unul în Lituania,⁸⁴ două în Polonia,⁸⁵ trei în România,⁸⁶ șase în Rusia,⁸⁷ unul în Slovacia,⁸⁸ unul în Turcia,⁸⁹ cinci în Ucraina⁹⁰ și unul în Statele Unite.⁹¹ Includerea aspectelor legate de migrație în aceste programe bilaterale de cooperare interurbană este un domeniu cu potențial de dezvoltare ulterioară.

⁷³ Evenimentul de validare a Raportului OIM de măsurare a Indicatorilor de Guvernare a Migrației la nivel local (MGI) pentru municipiul Bălți, 07 august 2023.

⁷⁴ *Ibid.*

⁷⁵ Tiraspolul și Dnestrovsk se află în Transnistria, în afara controlului Guvernului Republicii Moldova.

⁷⁶ Orsha, Vitebsk, Rechytsa și Polotsk.

⁷⁷ Smolyan.

⁷⁸ Wuzhong și Jining.

⁷⁹ Larissa.

⁸⁰ Larissa.

⁸¹ Gyula.

⁸² Arad.

⁸³ Daugavpils.

⁸⁴ Kaunas.

⁸⁵ Plotsk și Belostok.

⁸⁶ Miercurea-Ciuc, Suceava și Botosani.

⁸⁷ Podolisk, Livny, raionul Zapadnoye Degunino din Moscova, Nijni Novgorod, Pușkin în Sankt Petersburg, și circumscripția administrativă de vest a Moscovei.

⁸⁸ Stará Lubovňa.

⁸⁹ Izmir.

⁹⁰ Stryi, Hmelnytskyi, Mohyliv-Podilskyi, Vinnytsia și Cernăuți.

⁹¹ Lakeland, Florida.

4

PROMOVAREA BUNĂSTĂRII SOCIO-ECONOMICE A MIGRANȚILOR ȘI A SOCIETĂȚII

4.1. Guvernanța migrației: exemple de domenii bine dezvoltate

Imigranții cu documentația necesară pot aplica pentru locuri de muncă la subdiviziunea teritorială Bălți a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM). ANOFM a lansat la nivel central un modul on-line privind migrația forței de muncă pe platforma web⁹² dedicată ocupării forței de muncă în Republica Moldova, care servește ca o sursă de informații deschisă și de încredere pentru toate nevoile de informare ale migranților de muncă în Republica Moldova.⁹³ Republica Moldova are, de asemenea, trei contracte bilaterale de muncă active privind permisele de muncă temporare pentru moldoveni cu Bulgaria, Germania și Israel.⁹⁴ ANOFM oferă asistență și suport înainte de plecare celor care doresc să lucreze temporar în străinătate prin oficiul local al Agenției din Bălți și din țară.

Mai mult, ca răspuns la creșterea numărului de refugiați ucraineni care sosesc în Bălți din februarie 2022, ANOFM a introdus măsuri în municipiul Bălți pentru a ajuta refugiații să se angajeze în câmpul muncii. În martie 2022 a direcționat refugiații către locurile de muncă, renunțând la cerința unui permis de ședere temporară și a enumerat 177 de locuri de muncă pentru ucraineni. Un târg de locuri de muncă organizat în octombrie 2022 de ANOFM și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) la Bălți a atras 300 de persoane, inclusiv refugiați. Pentru a sprijini integrarea refugiaților în Republica Moldova, inclusiv în Bălți, din 2022 OIM difuzează informații despre locurile de muncă disponibile, oportunități de formare și afaceri, sprijin financiar pentru formarea profesională pe competențe cu cerere mare pe piață, granturi pentru întreprinderile mici și întreprinderile care intenționează să se extindă și să creeze noi locuri de muncă, granturi pentru comunitățile care găzduiesc refugiați, micro-granturi pentru persoanele care intenționează să lucreze pe cont propriu și sprijin financiar pentru învățarea noilor abilități profesionale.

4.2. Domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară

Municipiul Bălți nu a elaborat încă măsuri specifice care să promoveze recrutarea etică a lucrătorilor migranți, în afara activității de ajutorare a refugiaților ucraineni la angajare în câmpul muncii. Cu toate acestea, Legea Nr. 105 (2018) cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj promovează recrutarea etică a lucrătorilor migranți, susținând migrația forței de muncă sigură, ordonată și reglementată a cetățenilor moldoveni. Articolele 57-63 stabilesc noi reguli pentru agențiile private de recrutare și prevăd condițiile în care aceste agenții pot funcționa. Legea include măsuri de protecție a cetățenilor pe tot parcursul ciclului migrației prin mandatarea Inspectoratului de Stat al Muncii să monitorizeze practicile de recrutare ale agențiilor private de recrutare (dintre care patru din 86 funcționează în Bălți) și să aplice sancțiuni pentru nerespectarea reglementărilor etice de recrutare.

Nu există o evaluare la nivel local pentru monitorizarea cererii de imigranți pe piața locală de muncă sau a ofertei locale de muncă și a efectelor emigrației asupra pieței locale a muncii. Strategia de Dezvoltare Socio-economică a Municipiului Bălți pentru anii 2021-2025 (2021) nu menționează monitorizarea pieței muncii. ANOFM și filialele sale locale funcționează direct în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, fără implicarea autorităților locale. Subdiviziunea teritorială Bălți a ANOFM nu dispune de statistici sau monitorizări regionale publice. Imigrația forței de muncă a străinilor are loc în funcție de nevoile economiei

⁹² Vizitați portalul www.angajat.md pentru mai multe informații.

⁹³ Platforma web, operațională din 2021, oferă informații relevante în limbile română și rusă cu privire la condițiile de intrare, ședere, angajare și plecare în/din cele peste 40 de țări de destinație pentru migranții moldoveni. Fiecare țară de destinație are un profil individual cu informații relevante pe platforma online și generat la cererea utilizatorului în funcție de profilul țării selectate pentru a oferi informații despre emigrație.

⁹⁴ Consultați o listă a acestor acorduri bilaterale semnate în domeniul muncii pe site-ul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM).

naționale de forță de muncă calificată. Monitorizarea se face în baza Legii Nr. 200/2010 privind regimul străinilor, potrivit căreia Guvernul trebuie să mențină o listă de ocupații prioritare. Cu toate acestea, această listă nu este dezagregată în funcție de niveluri regionale, așa cum arată cea mai recentă listă din 2018.⁹⁵

Implementarea programelor locale de promovare a incluziunii financiare a migranților și a familiilor acestora, în special atunci când aceștia sunt expeditori/receptori de remitențe, este un alt domeniu cu potențial de dezvoltare. Există programe naționale de promovare a incluziunii financiare a moldovenilor care locuiesc în străinătate care se aplică în Bălți și pentru bălțeni. Din 2014 serviciile poștale din Republica Moldova și Italia au un acord care face trimiterea remitențelor acasă mai ieftină (Serviciului Posta Moldovei al Republicii Moldova, 2014). De asemenea, prin Hotărârea Guvernului Nr. 972/2010, care urmărește să stimuleze investirea remitențelor prin potrivirea fondurilor trimise acasă a fost înființat Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1 + 1”. De asemenea, prin Hotărârea Guvernului Nr. 801/2018 pentru diaspora și actorii locali a fost aprobată oportunitatea de finanțare a Programului național Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”. Toate edițiile, inclusiv ediția din 2023, sunt direcționate către administrațiile locale ale satelor și orașelor în cooperare cu organizații și membri ai diasporei, atât cei care locuiesc în străinătate, cât și cei reveniți.

Stabilirea unui program la nivel local pentru atragerea lucrătorilor migranți este un domeniu de dezvoltare ulterioară, așa cum ar fi și la nivel național. Totodată, Guvernul Hotărârea Nr. 808 (2022) prevede revizuirea mecanismelor de integrare a străinilor, inclusiv a celor sensibile la gen, până la sfârșitul anului 2025. În plus, nu există programe locale de promovare a egalității de gen pentru migranții în forța de muncă și nu există un departament local pentru egalitatea de gen sau diversitate în administrația locală din Bălți. Consiliul Municipiului Bălți a avut, însă, un Plan Municipal de Acțiuni pentru anii 2018-2021 privind implementarea Strategiei pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pe anii 2017-2021 (2017) care a urmărit creșterea gradului de conștientizare a problemelor de gen și ajută femeile să aibă un rol mai important în politică, să își asigure locuri de muncă și să se bucure de acces egal la servicii sociale, medicale și educație. Cu toate acestea, nu a abordat migrația.⁹⁶ Municipiul are acorduri de cooperare cu trei ONG-uri care se referă la egalitatea de gen, deși niciuna nu abordează egalitatea de gen a migranților în forța de muncă.⁹⁷ La nivel național, Strategia națională pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pe anii 2017-2021 (Hotărârea Nr. 259/2017) are un Obiectiv specific 1.2 privind măsurile de pe piața muncii de ex. accent pe disparitățile salariale bazate pe gen.

La nivel local, există puține oportunități de validare și certificare a aptitudinilor și competențelor dobândite în străinătate. La nivel național, instituțiile de învățământ profesional au înființat centre de validare a aptitudinilor și competențelor. Aceste centre, dintre care unul se află în Bălți,⁹⁸ create prin Ordinul MECC Nr. 309 (2021), se concentrează pe validarea educației non-formale și informale în domenii de construcții, educație timpurie, îngrijirea copiilor la domiciliu, îngrijirea casnică, TIC, industria textilă, ecologie, alimentație, transport, cosmetologie, energie verde și finanțe. Procesul implică identificarea, documentarea, evaluarea și recunoașterea cunoștințelor și abilităților dobândite în timpul educației non-formale și informale, aderarea la standardul ocupațional, EQF (Cadrul european al calificărilor) și CNC (Cadrul național al calificărilor). Un domeniu de dezvoltare ulterioară este extinderea rețelei de centre de validare și a sferei de aplicare a calificărilor acoperite, făcând, de asemenea, refugiații eligibili pentru astfel de servicii, identificând în același timp mecanisme de acoperire a costurilor de validare aferente pentru migranții și refugiații vulnerabili.

⁹⁵ Criteriile privind tipurile de angajare în câmpul muncii care urmează să fie incluse nu includ regiuni, ci doar indicatori naționali: „1) numărul de posturi vacante înregistrate la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă depășește 100, iar înlocuirea nu poate fi îndeplinită în termen de o lună; 2) raportul dintre numărul de locuri de muncă vacante înregistrate și numărul de șomeri înregistrați în aceste profesii este de cel puțin 2:1.” – adică pentru ca o ocupație să devină O Ocupație Prioritară la nivel național, numărul de astfel de posturi vacante trebuie să fie peste 100 în total și să fie neocupate mai mult de o lună; și, în același timp, aceste posturi vacante trebuie să depășească de două ori numărul persoanelor calificate care caută un loc de muncă în aceste domenii din baza de date a ANOFM. Vedeți [aici](#).

⁹⁶ Nu există nicio dovadă că strategia a fost înlocuită de când a expirat la sfârșitul anului 2021.

⁹⁷ Cu „Onoarea și Dreptul Femeii Contemporane”, Centrul Drepturilor Femeii și o asociație numită Femeile de Afaceri din Bălți.

⁹⁸ Vizitați pagina web de [promovare](#) a Instituției Publice Centrul de Excelență în Servicii și Prelucrarea Alimentelor.

5

ABORDAREA EFICIENTĂ A ASPECTELOR DE MOBILITATE ÎN CONTEXTUL CRIZELOR

5.1. Guvernanța migrației: exemple de domenii bine dezvoltate

Municipiul Bălți dispune de sisteme de comunicare pentru a primi și distribui informații în timpul crizelor. Comisia pentru Situații Excepționale (CSE) din Bălți este prezidată de primarul municipiului Bălți, ai cărui adjuncți sunt șeful Direcției Situații Excepționale Bălți, viceprimarii și șeful Biroului Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a Republicii Moldova.⁹⁹ Articolul 18 din Legea Nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă prevede că CSE-urile Republicii Moldova sunt responsabile de administrarea protecției civile. Comisia pentru Situații Excepționale din Bălți raportează Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Republicii Moldova, care funcționează în subordinea Ministerului Afacerilor Interne. Direcția Situații Excepționale Bălți este serviciul de urgență care desfășoară operațiuni pentru a face față dezastrelor. Face parte din Inspectoratul General național pentru Situații de Urgență al Republicii Moldova. Dacă o criză depășește nivelul local, sunt implementate mecanismele de răspuns la dezastre la nivel superior (regional, național) și acestea integrează sistemele de comunicare la nivel local pentru a face față provocărilor.

În martie 2022 CSE din Bălți a înființat o Celulă de Criză pentru a gestiona fluxul de refugiați ucraineni în baza articolului 22 din Legea Nr. 212/2004 după anunțarea stării excepționale la nivel național. Celula de criză¹⁰⁰ a creat o „Linie telefonică verde” fără taxă de 24 de ore, menită să ajute la gestionarea fluxului de migrație. Activitățile Celulei sunt executate de către membri instruiți ai poliției, precum și de către CSE Bălți, Direcția Regională Nord a Inspectoratului General pentru Migrație, Centrul Medicilor de Familie și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecție a Familiei Bălți. Direcția Situații Excepționale Bălți este responsabilă de funcționalitatea Celulei. Celula asigură cazarea temporară a refugiaților și oferă acces asistenților sociali.

În paralel, este organizat lunar Forumul Local de Coordonare a Refugiaților și este co-prezidat de ÎCNUR și departamentul de asistență socială al primăriei. La forum participă reprezentanți ai organizațiilor locale ale societății civile, activiști, reprezentanți ai instituțiilor publice locale și ai guvernului, precum și agenții ONU și organizații internaționale neguvernamentale.¹⁰¹ Există în total trei Centre de Cazare pentru Refugiați (CCR) în Bălți, toate administrate de Agenția Națională de Asistență Socială (ANAS) a Ministerului Muncii și Protecției Sociale și prin intermediul rețelei de departamente de asistență socială la nivel raional.

5.2. Domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară

Autoritățile naționale ale Republicii Moldova dispun de un sistem intern de comunicare pentru schimbul de informații cu privire la evoluțiile în cadrul crizelor în desfășurare. În Bălți sau Moldova nu există un sistem de avertizare timpurie prin intermediul rețelelor de telefonie mobilă pentru publicul larg, deși există planuri de dezvoltare a unui. Conform Legii Nr. 93/2007, Serviciul Protecției Civile și Situații Excepționale are responsabilitatea de a informa populația asupra situațiilor excepționale preconizate sau actuale și a consecințelor acestora. O face printr-un sistem de notificare centralizat automatizat menit să alerteze populația asupra amenințărilor radioactive sau chimice, a dezastrelor naturale și a altor situații cu risc ridicat. Sistemul este disponibil prin radio și televiziune, iar în 2019 Inspectoratul General pentru Situații de Urgență l-a considerat depășit și că necesită modernizare.

⁹⁹ Printre alți membri se numără primarii satelor aflate în administrarea municipiului Bălți, Direcția pentru Situații Excepționale și șefii diferitelor instituții, de la infrastructură până la protecția mediului, servicii medicale, militare, de educație și servicii sociale. Comisia include un Șef Serviciu Notificare și Telecomunicații, delegat de compania națională de telecomunicații SA Moldtelecom.

¹⁰⁰ Celula de criză și-a suspendat activitatea în martie 2023.

¹⁰¹ Forumul se asigură că răspunsul actorilor umanitari este bine coordonat și că sunt abordate lacunele și dublările. În mai 2023 ÎCNUR și OIM au găzduit Atelierul de Căi de Referire Locale pentru actori numiți în cadrul eforturilor de localizare.

În septembrie 2022, a fost semnat un acord cu România pentru crearea noului sistem de avertizare a populației.¹⁰² În caz de criză Inspectoratul General pentru Migrație are sarcina de a informa migrații în limbile română și rusă și, acolo unde este posibil, în alte limbi prin traducători. Păstrează evidența adreselor și numerelor de contact ale migraților și îi poate contacta telefonic printr-o unitate de criză creată atunci când are loc un astfel de eveniment. O astfel de Celulă de Criză a fost înființată în 2020 pentru a ajuta emigrații să facă față provocărilor prezentate de pandemia COVID-19, cu un site web, un număr de telefon pentru apelurile din Republica Moldova și altul pentru apelanții străini, o adresă de e-mail și un ID Skype. Cu toate acestea, sistemul nu alertează automat dispozitivele electronice mobile.

Cadrul de management al situațiilor excepționale din Bălți nu are măsuri specifice pentru a oferi asistență migraților.¹⁰³ Planul activității Comisiei pentru Situații Excepționale Bălți pentru anul 2022 și Strategia de Dezvoltare Social-economică a Municipiului Bălți pentru anii 2021-2025 (2021) nu conțin măsuri privind strămutarea. La nivel național, Legea Nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă nu menționează migrații sau migrație, iar Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”¹⁰⁴ nu discută măsuri pentru persoanele strămutate sau refugiați. Cu toate acestea, au existat planuri care au ajutat la asigurarea unei cazări rapide a refugiaților în timpul crizei refugiaților din Ucraina din 2022, cum ar fi cazarea persoanelor strămutate în clădiri mobilate deținute de autoritățile locale, apoi utilizarea clădirilor vacante și, în sfârșit, înființarea de tabere de refugiați și centre de cazare.

Elaborarea unei strategii locale pentru abordarea legăturii dintre schimbările climatice și migrația sau, alternativ, integrarea legăturii migrație, mediu și schimbările climatice în eforturile locale de adaptare la schimbările climatice este un domeniu cu potențial de dezvoltare ulterioară. Municipiul Bălți are un Plan de Acțiuni pentru un Oraș Verde al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), publicat în 2021 în cadrul Cadrului Orașe Verzi al BERD. Planul este elaborat și deținut de Primăria Municipiului Bălți și include 30 de acțiuni pentru abordarea politicii locale de mediu, dar numai în ceea ce privește aspectele legate de transport și nu mobilitatea umană. Planul de acțiuni pentru energie durabilă și climă (PAEDC) al Consiliului Municipal Bălți (2016) are acțiuni de mobilitate pentru transportul verde, lipsind accentul pe problemele de mobilitate umană. Strategia Națională de Mediu pentru anii 2014-2023 se concentrează pe schimbarea cadrului legal al Republicii Moldova în ceea ce privește sustenabilitatea și problemele legate de climă și nu a menționat nici problemele legate de mobilitatea umană. Cu toate acestea, noul proiect de Program Național de Adaptare la Schimbările Climatice (Ministerul Mediului, 2021) prevede migrația atât sub perspectiva vulnerabilității, dar și ca o resursă potențial valoroasă pentru adaptarea la schimbările climatice, solicitând măsuri active de angajare a resurselor migraților în acest scop. Programul Național de Gestionare a Situațiilor de Urgență (Ministerul Mediului, 2022), adoptat în decembrie 2022, nu oferă aspecte specifice legate de strămutarea în urma dezastrelor, iar planificarea adecvată, precum și implementarea unei abordări integrate cu mai multe părți interesate atât la nivel central, cât și la nivel local sunt domenii de dezvoltare ulterioară.

Nu există planuri sau măsuri de migrație la nivel local pentru a promova reintegrarea moldovenilor sau a migraților care au fugit din municipiu în timpul unei potențiale crize. Problemele legate de migrație, în general, nu sunt incluse în planurile de urgență locale și naționale. În mod similar, nu există măsuri de promovare a integrării refugiaților din Ucraina sau a moldovenilor expatriați în reziliența post-urgență și post-recuperare.

¹⁰² Vedeți acest articol de la AGORA despre implementarea noului sistem de alertă a populației.

¹⁰³ Cadrul este clasificat și, prin urmare, nu este disponibil public.

¹⁰⁴ Vedeți Legea Nr. 315 din 17 octombrie 2022 privind aprobarea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030”.

6

ASIGURAREA FAPTULUI CĂ MIGRAȚIA ARE LOC ÎNTR-UN MOD SIGUR, ORDONAT ȘI REGLEMENTAT

6.1. Guvernanța migrației: exemple de domenii bine dezvoltate

Municipiul promovează programe de reintegrare a migranților îndreptate către migranții moldoveni care se întorc în Bălți. În decembrie 2017 Primăria Municipiului Bălți a anunțat un eveniment bianual pentru revenirea diasporei, organizat de Biroul național pentru relații cu diaspora.¹⁰⁵ Scopurile sale au fost să sărbătorească succesele membrilor diasporei, să contribuie la facilitarea dialogului între guvern și diaspora și să promoveze întoarcerea în țară. În plus, în 2018 Biroul pentru Relații cu Diaspora a publicat Ghidul de reîntoarcere și reintegrare pentru migranții moldoveni reîntorși, care descrie serviciile disponibile și programele și oportunitățile relevante pentru migranți reîntorși, inclusiv la nivel local.

Mai mult, Strategia Națională Diaspora 2025 (2016) prevede reintegrare migranților moldoveni și menționează autoritățile locale ca actori care, împreună cu Guvernul național, ar trebui să aibă un punct focal responsabil cu problemele și relațiile cu migrația și diaspora. Obiectivul 4 al Strategiei este de a implica direct și indirect diaspora în dezvoltarea economică durabilă a Moldovei. În cadrul acesteia, Acțiunea 4.5 urmărește diversificarea programelor de sprijinire a inițiativelor inovatoare și de afaceri ale diasporei și ale migranților reîntorși. În plus, există inițiative la nivel național de care diaspora poate beneficia la nivel local, precum Livada Moldovei, o linie de credit oferită de Banca Europeană de Investiții Republicii Moldova, promovată în Zilele Diasporei 2022 de la Chișinău.¹⁰⁶ O sesiune de informare la Bălți în august 2022 a promovat inițiativa. În cele din urmă, Republica Moldova are un proiect de Program Național de Reîntoarcere și Reintegrare pentru anii 2022-2026, care, la situația lunii august 2023, este examinat de Guvern. Dezvoltarea acestuia este coordonată la nivel central cu contribuții de la nivel local și migranți, iar părțile interesate locale vor contribui la implementarea acestuia la nivel local odată ce va fi adoptat. Pentru a sprijini implicarea virtuală a diasporei în dezvoltarea la nivel național și local, Biroul de Relații cu Diaspora a elaborat și menține [platforma](#) online.

În contextul crizei refugiaților, Primăria Bălți a deschis în martie 2022 un Centru de Informare pentru Refugiați cu sprijinul OIM. Centrul contribuie la creșterea sensibilizării comunității și la informarea cu privire la asistența disponibilă și trimiteri pentru refugiați, resortisanții țărilor terțe (RȚT) și comunitățile gazdă din Republica Moldova. În 2022 de Comisia pentru Situații Excepționale din Bălți a fost înființată o Celulă de Criză locală, însărcinată cu gestionarea fluxului de oameni și gestionarea tuturor problemelor conexe, inclusiv a locuințelor.¹⁰⁷ Mai mult decât atât, autoritățile locale cooperează cu Grupul de lucru pentru mijloace de trai și incluziune înființat în martie 2022 de Guvernul Republicii Moldova și Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ÎCNUR) pentru a facilita sosirea populațiilor de refugiați aflate sub jurisdicția Congresului Autorităților Locale din Moldova.¹⁰⁸ În mod regulat sunt organizate întâlniri pentru a înțelege provocările legate de angajarea refugiaților în câmpul muncii și pentru a facilita integrarea economică a refugiaților.

În ianuarie 2023, Guvernul Republicii Moldova a aprobat acordarea de protecție temporară cetățenilor ucraineni strămuți din cauza conflictului armat, apatrizilor și anumitor resortisanți din țări terțe (HG 21/2023), IGM și direcțiile sale regionale fiind responsabile de implementarea acestei forme de protecție. Potrivit Hotărârii aprobate, beneficiarii de protecție temporare au dreptul: să rămână pe teritoriul

¹⁰⁵ O subdiviziune a Cancelariei de Stat care are sarcina de a asigura coordonarea politicii de stat în domeniul relațiilor cu diaspora.

¹⁰⁶ Oferă credit preferențial întreprinderilor; precum și scutire de taxe, TVA zero și scutire de import prin scutire de taxe și proceduri vamale și accize la importurile de mașini sau servicii.

¹⁰⁷ Centrul de criză a fost operațional din martie 2022 până în martie 2023.

¹⁰⁸ Alți participanți ai Grupului de Lucru includ instituții și parteneri de la nivel central și local în contextul crizei refugiaților din Ucraina, precum Cancelaria de Stat a Republicii Moldova, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și Congresul Autorităților Locale din Moldova.

Republicii Moldova până în martie 2024 cu posibilitate de prelungire, dacă este necesar; pot accesa centrele de cazare temporară pentru persoanele vulnerabile; au acces la serviciile de urgență și asistență medicală primară conform unei liste de servicii medicale stabilite de Ministerul Sănătății; beneficiază de dreptul la muncă, orientare profesională și informații legate de angajare oferite de subdiviziunile teritoriale ale ANOFM. Accesul la statutul de protecție temporară este facilitat prin platforma de preînregistrare on-line gestionată de IGM care este apoi urmată de un interviu cu reprezentanții IGM din oficiile regionale. Cu sprijinul ÎCNUR și al altor parteneri internaționali, inclusiv OIM, oficiile locale ale IGM implementează o campanie de comunicare pentru a populariza beneficiile statutului de protecție temporară prin mijloace online și offline, cum ar fi pliante, animații, postere, întrebări frecvente, social media etc.

Strategia națională de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023 (2018, ultima modificare în 2022) menționează autoritățile locale ca parteneri în implementarea unor măsuri, precum distribuirea de materiale promoționale, sprijinirea formării profesionale a specialiștilor și implementarea măsurilor de reintegrare, dar nu și în dezvoltarea politici sau planuri. Potrivit Hotărârii Guvernului Nr. 228/2014 cu privire la aprobarea Regulamentului de activitate a echipelor multidisciplinare teritoriale din cadrul Sistemului național de referire (2014, actualizată în 2018), echipa multidisciplinară teritorială este un organism de coordonare care se creează la nivelul I sau II de administrație cu scopul asigurării unei abordări sistematice a protecției și asistenței victimelor și potențialelor victime ale traficului de persoane. Pe lângă primar sau viceprimar, alți membri ai echipei includ un asistent social, un polițist și un medic de familie. Pentru autoritățile de nivelul doi (raioanele și municipiile Bălți și Chișinău), membrii sunt reprezentanți ai Direcției de Asistență Socială și Protecție a Familiei; Direcția Educație; instituții medicale raionale; Secția Regională a Centrului de Combatere a Traficului de Persoane; oficiul de stare civilă și Agenția Teritorială de Ocupare a Forței de Muncă.

În august 2022 Primăria Bălți a postat pe site-ul său un link către www.helpforukrainians.info – parte a unei campanii organizate de Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa și Thomson Reuters pentru a oferi refugiaților ucraineni informații pentru combaterea traficului de persoane în ucraineană, rusă și engleză. De asemenea, în octombrie 2021 Primăria Municipiului Bălți a participat la Campania Națională „Săptămâna de Luptă Împotriva Traficului de Ființe Umane”, iar voluntarii Primăriei au creat și difuzat informații pe această temă.¹⁰⁹ În 2018 la program a participat și Direcția Educație, Tineret și Sport din Bălți, derulând campanii de informare. La nivel național, Poliția Republicii Moldova publică în mod regulat pe site-ul său rapoarte referitoare la activitățile de combatere a traficului, oferind statistici privind arestările și victimele dezagregate pe sex și vârstă, numărul de dosare deschise și tipul de trafic (sexual sau de muncă).

6.2. Domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară

Accesul la justiție a tuturor persoanelor este garantat de Constituția Republicii Moldova (art. 20), inclusiv cel al migranților, însă nu există mecanisme instituționale specifice care să faciliteze accesul acestora la justiție. Justiția ține de competența Guvernului național, așa cum se prevede la articolul 4 din Legea 136/2017, Capitolul II Competența Guvernului. Cu toate acestea, câteva ONG-uri din Bălți oferă asistență juridică gratuită.¹¹⁰ Totodată, Centrul de Drept al Avocaților (CDA), în baza acordurilor cu IGM, acordă migranților servicii de consiliere juridică cu privire la procedura de azil, apatridie, protecție temporară, asistarea în procedura de reunificare a familiei pe întreg teritoriul țării. Din 2023 CDA activează în calitate de unitate de suport pentru integrarea străinilor în cadrul Centrele de integrare din Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat, iar în localitățile unde nu sunt oficii IGM străinii primesc informații relevante de la reprezentanți teritoriali CDA. Codul de procedură penală al Republicii Moldova (2003, modificat ultima dată în 2023) prevede în clauza 2 a articolului 1 că procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni. Nu face referire la migranți sau naționalitate în acest sens. Republica Moldova are un Avocat al Poporului la nivel național la care oamenii pot trimite plângeri privind încălcarea drepturilor lor. Deși nu are prevederi specifice

¹⁰⁹ Citiți mai multe despre Săptămâna împotriva Traficului de Persoane în acest [articol](#) de pe site-ul Primăriei Municipiului Bălți.

¹¹⁰ Potrivit site-ului Justiție Transparentă, acestea sunt: Asociația obștească a copiilor și tineretului (Moștenitorii); Centrul de Asistență a Consumatorului Nord (CAS Nord); Clinica Juridică Universitară Bălți și Uniunea pentru Prevenirea HIV și Reducerea Riscurilor (UORN).

pentru migranți, Bălți are un reprezentant regional al Avocatului Poporului care operează în municipiu, care acoperă regiunea de Nord. Stabilirea unor mecanisme locale pentru a oferi migranților servicii de consultanță pe diverse domenii este considerat de către Primăria municipiului Bălți ca potențial de dezvoltare.¹¹¹

Republica Moldova dispune de o forță de poliție comunitară, care face parte din poliția obișnuită, care este prezentă la nivel local. La nivel național, Poliția Republicii Moldova în parteneriat cu IGM oferă ofițerilor săi instruire legate de discriminare și egalitate în general.¹¹²

Până la COVID GIM, în parteneriat cu instituții naționale și internaționale (ANTEM, ODIHR, OSCE; ÎCNUR),¹¹³ au organizat sistematic instruire și ateliere tematice în teritoriul pe subiectele migrației cu participarea actorilor relevanți, inclusiv reprezentanți ai autorităților publice centrale, locale, societatea civilă. După declanșarea războiului în Ucraina IGM de comun cu ÎCNUR și OIM oferă cursuri de formare privind drepturile migranților, asigură desfășurarea campaniei informative de implementare a protecției temporare, consultări ale structurii descentralizate întru ajustarea mecanismului de coordonare și soluționare a cazurilor individuale. Totodată, de comun CDA și IGM desfășoară sistematic cursuri de instruire pentru angajații IGPF, judecători, avocați, elaborează și diseminează pliante informative privind procedura de azil, apatridie, statut juridic etc.¹¹⁴

Primăria municipiului Bălți confirmă realizarea continuă a activităților de instruire și informare, realizate periodic cu implicarea diferitor actori internaționali, naționali și locali, reprezentanți ai serviciilor desconcentrate: IGM, IGP, ANOFM, etc. Valorificarea rețelelor de socializare pentru menținerea și dezvoltarea comunicării privind schimbul de informație/propuneri/proiecte în domeniul migrației/diasporei este un domeniu de perspectivă pentru municipiul Bălți.¹¹⁵

Strategia națională de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023 identifică ca obiectiv dezvoltarea unui sistem național de prevenire și combatere prin Paradigma 4P: prevenire, protecție, pedepsire și parteneriat. Totodată, documentele de politici, inclusiv Planul de Acțiuni pentru implementarea Programului privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025 aprobat prin Guvernul Hotărârea Nr. 808 (2022) acțiunea 3.3.5, prevede desfășurarea sesiunilor de informare atât pentru străini, cât și pentru reprezentanții autorității administrației publice centrale/locale/societății civile, ai comunităților-gazdă prin intermediul centrelor de integrare pentru străini, în scopul promovării diversității culturale, a procesului de integrare și al identificării beneficiilor comune, al prevenirii intoleranței/xenofobiei. Toate autoritățile publice la nivel local care au o echipă multidisciplinară, inclusiv Bălți, interacționează cu Sistemul Național de Referire, un cadru de cooperare lansat în 2006 cu ajutorul OIM. Cu toate acestea, promovarea campaniilor de sensibilizare și informare pentru combaterea urii și xenofobiei, inclusiv prin pagină oficială a primăriei Bălți, sunt domenii de dezvoltare ulterioară.¹¹⁶

Un concept al unui mecanism de petiționare on-line pentru a sprijini practicile de recrutare etice, condițiile de muncă demne și promovarea bunăstării pentru toți lucrătorii migranți a fost dezvoltat cu sprijinul expertizei OIM și aprobat la nivel central de către MMPS. Un domeniu cu potențial de dezvoltare ulterioară ar implica proiectarea și testarea pilot a instrumentului, precum și implicarea autorităților centrale și locale pentru a promova fiabilitatea acestuia în asistența lucrătorilor migranți în soluționarea plângerilor legate de practicile de recrutare non-etice și condițiile precare de muncă.

¹¹¹ Evenimentul de validare a Raportului OIM de măsurare a Indicatorilor de Guvernanță a Migrației la nivel local (MGI) pentru municipiul Bălți, 07 august 2023.

¹¹² De exemplu, în decembrie 2022, 1.200 de polițiști au beneficiat de două luni de formare privind conceptele de nediscriminare, egalitate de gen și gestionarea corectă a infracțiunilor legate de prejudiciu, în cadrul proiectului Consiliului Europei „Consolidarea diversității și egalității în Republica Moldova”.

¹¹³ ANTEM reprezintă Asociația Națională a Formatorilor Europeni din Moldova, ODIHR reprezintă Oficiul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului, iar OSCE reprezintă Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa.

¹¹⁴ Informație prezentată de IGM pentru raport la solicitare, 31 iulie 2023.

¹¹⁵ Vedeți notă de subsol 111.

¹¹⁶ A se vedea referința anterioară.

După evaluarea MGI

OIM dorește să mulțumească autorităților locale din Bălți pentru implicarea lor în acest proces. OIM speră că rezultatele acestei evaluări pot contribui la reflecția internă a autorităților locale asupra guvernantei migrației și să contribuie la schimbarea pozitivă a politicii. În special:

Raportul MGI poate fi utilizat pentru a informa elaborarea politicilor cu sprijinul OIM (dacă acest lucru se dorește).

Constatările pot contribui la activități de consolidare a capacităților, care pot fi corelate cu alte inițiative OIM.

Evaluare ulterioară poate fi realizată după trei ani pentru a verifica progresul.

Guvernele pot face schimb de bune practici și soluții inovatoare care au realizat raportul MGI.

SURSE

PRINCIPALE*

* Toate adresele web sunt active la momentul scrierii acestui raport.

Agenția de Dezvoltare Regională Nord

2023 Regulamentul Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord.

Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare

2021 Planul de Acțiuni pentru un Oraș Verde Bălți.

Biroul Migrație și Azil (BMA) (înlocuit de Inspectoratul General pentru Migrație în ianuarie 2023)

2017 Instruirea autorităților din nordul țării cu privire la drepturile migranților.

2018a Centre de integrare pentru străini în municipiile Bălți, Chișinău și Cahul.

2018b Instruirea autorităților de stat din nordul țării despre drepturile migranților.

Biroul Național de Statistică al Moldovei (BNS)

2017 Principalele rezultate ale RPL 2014.

2022 Statistica Teritorială 2022.

Biroul Relații cu Diaspora (BRD)

2016 Strategia Diaspora-2025.

2018 Ghidul de reîntoarcere și reintegrare pentru migranții moldoveni reîntorși.

2022a Apel la lansarea Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” ediția 2022.

2022b Raportul de activitate pentru 2021 al Biroului pentru Relații cu Diaspora.

Cancelaria de Stat

2022 Hotărârea Colegiului Consultativ din municipiul Bălți Nr. 12/4 cu privire la asigurarea managementului migrației la nivel regional.

Consiliul Municipal Bălți

2016 Hotărârea CMB Nr. 2/2 din 11 martie 2016, Planul de acțiuni pentru energie durabilă și climă.

2017 Hotărârea 13/7 din 14 decembrie 2017 privind aprobarea Planului Municipal de Acțiuni pentru anii 2018-2021 privind Implementarea Strategiei pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pe anii 2017-2021.

2018 Strategia de Incluziune Socială a Persoanelor Vulnerabile din Municipiul Bălți pentru Anii 2019-2021, aprobată prin Hotărârea Nr. 16/6 din 27 decembrie 2018.

2021 Strategia de dezvoltare social-economică a municipiului Bălți pentru anii 2021-2025.

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

2018 Constituția Republicii Moldova, Declarația de Independență, Hotărârea Curții Constituționale Nr. 36 Din 5 Decembrie 2013.

Direcția Educație, Tineret și Sport Bălți

2018 Campania de informare în prevenirea traficului de ființe umane la CRAT 2018.

f.d. Ministerul Educației și Cercetării oferă oportunități pentru toți copiii din familiile refugiate din Ucraina de a participa la procesul educațional.

Direcția Învățământ, Tineret și Sport

f.d.a Campania de Informare în Prevenirea Traficului de Ființe Umane la CRAT 2018.

f.d.b Ministerul Educației și Cercetării oferă oportunități pentru toți copiii din familiile refugiate din Ucraina de a participa la procesul educațional.

Dunmore, C. și I. Odobescu

2022 Refugiații ucraineni au o primire călduroasă în Moldova vecină.

Fondul Națiunilor Unite pentru Populație și Ministerul Muncii și Protecției Sociale

2022 Profil demografic al municipiului Bălți.

Grupul de lucru pentru Mijloace de Trai și Incluziune

- 2022 Răspunsul Moldovei în suportul refugiaților – Rezumatul discuțiilor din cadrul ședințelor de coordonare locală de la Bălți. Co-prezidat de Cancelaria de Stat și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare. 14 decembrie. Nu este disponibil online.

Guvernul Republicii Moldova

- 2003 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat ca Codul Nr. 122.
- 2007 Hotărârea Nr. 1387/2007 cu privire la aprobarea Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală.
- 2010 Hotărârea Nr. 972/2010 cu privire la Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+1” pentru anii 2010-2024.
- 2011 Hotărârea Nr. 655/2011 cu privire la aprobarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului (2011-2020).
- 2014a Codul Educației Nr. 152/2014 Codul Educației.
- 2014b Hotărârea Nr. 228/2014 cu privire la aprobarea Regulamentului de activitate a echipelor multidisciplinare teritoriale din cadrul Sistemului național de referire, 2014, la 28 martie 2014.
- 2014c Hotărârea Nr. 914/2014 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare, a structurii și a efectivului-limită ale Biroului migrație și azil din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.
- 2014d Hotărârea Nr. 301/2014 cu privire la aprobarea Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, adoptată la 24 aprilie 2014.
- 2016a Planul de Acțiuni privind implementarea Strategiei de dezvoltare a poliției pentru anii 2016-2020.
- 2016b Hotărârea Nr. 1286/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la mecanismul desemnării procentuale.
- 2016c Hotărârea Nr. 200/2016 cu privire la aprobarea Strategiei naționale „Diaspora-2025” și a Planului de acțiuni pentru anii 2016-2018 privind implementarea acesteia.
- 2016d Strategia de Dezvoltare a Poliției Republicii Moldova pentru anii 2016-2020.
- 2017a Hotărârea Nr. 259/2017 cu privire la aprobarea Strategiei pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pe anii 2017-2021 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia.
- 2017b Hotărârea Nr. 1146/2017 cu privire la aprobarea Mecanismului național de gestionare unitară și coerentă a situației în eventualitatea unui aflus sporit de străini.
- 2017c Hotărârea Nr. 725/2017 cu privire la Mecanismul de coordonare a politicii de stat în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării.
- 2017d Hotărârea Nr. 553 cu privire la instituirea centrelor de integrare pentru străini.
- 2018a Hotărârea Nr. 115/2018 cu privire la aprobarea Listei ocupațiilor prioritare.
- 2018b Hotărârea Nr. 947 cu privire la constituirea Comisiei de coordonare a activităților în domeniul migrației și azilului.
- 2018c Hotărârea Nr. 801/2018 privind aprobarea și implementarea Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”.
- 2018d Hotărârea Nr. 461 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023 și a planurilor de acțiuni privind implementarea acesteia.
- 2019 Hotărârea Nr. 636/2019 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023.
- 2020 Hotărârea Nr. 562/2020 cu privire la aprobarea Planului de gestionare a riscului de inundații.
- 2022a Proiectul Hotărârii cu privire la aprobarea Programului național de stimulare a veniturilor și facilitare a (re) integrării cetățenilor Republicii Moldova implicați în procesul de migrație pentru anii 2022-2026 și Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia.
- 2022b Hotărârea Nr. 808/2022 cu privire la aprobarea Programului privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025.
- 2022c Hotărârea Nr. 658 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030.
- 2023a Hotărârea Nr. 16/2023 cu privire la organizarea și funcționarea.
- 2023b Hotărârea Nr. 21 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina.
- f.d. Moldova 2030.

Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ÎCNUR)

- 2022 Statistici privind refugiații: Republica Moldova.
- 2023 Portal de date operaționale, Situația refugiaților ucraineni – Republica Moldova.

Inspectoratul General pentru Migrație (IGM)

- 2022 Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025.

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE)

- 2020 Crearea Celulei de Criză în cadrul MAEIE.

Ministerul Afacerilor Interne (MAI)

- 2022 Profilul Migrațional Extins al Republicii Moldova 2017-2021.
- 2023 Anuarul Statistic Imigrarea străinilor, azilul și apatridia în Republica Moldova a ajuns la a patra ediție.

Ministerul Educației și Cercetării

- 2021 Ordinul Nr. 309 privind înstituirea centrelor de validare a educația non-formale și informale.
- 2022 Ordinul Nr. 178 din 15 martie 2022 cu privire la încadrarea în instituțiile de învățământ general al copiilor din familiile refugiate din Ucraina.

Ministerul Mediului

- 2021 Anunț privind inițierea elaborării Programului Național de Adaptare la Schimbările Climatice până în 2030, Planul de Acțiuni pentru implementarea acestuia și consultarea Conceptului de Program.
- 2022 Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025.

Ministerul Sănătății

- 2023a Ordinul Nr. 142/54 din 28 februarie 2023 despre aprobarea Regulamentului privind înregistrarea la medicul de familie a beneficiarilor de protecție temporară.
- 2023b Ordinul Nr. 143 din 28 februarie 2023 privind serviciile medicale acordate beneficiarilor protecției temporare.

Organizația Internațională pentru Migrație (OIM)

- 2021a Raportul la Studiului GMDAC privind datele ce vizează migrația pentru Moldova.
- 2021b Profil de guvernare în domeniul migrației: Al doilea profil al Republicii Moldova.

Parlamentul Republicii Moldova

- 1994 Legea Nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă.
- 1995 Legea Nr. 411/1995 privind ocrotirea sănătății.
- 1998 Legea Nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.
- 2001 Legea Nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.
- 2003 Legea Nr. 397/2003 privind finanțele publice locale.
- 2004 Legea Nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război.
- 2006 Legea Nr. 436/2006 privind administrația publică locală.
- 2007a Legea Nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat.
- 2007b Legea Nr. 93/2007 privind Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.
- 2008a Legea Nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova.
- 2008b Legea Nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.
- 2010 Legea Nr. 200/2010 privind regimul străinilor.
- 2011a Legea Nr. 274/2011 privind integrarea străinilor.
- 2011b Hotărârea Nr. 153/2011 pentru aprobarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova.
- 2013 Legea Nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.
- 2017 Legea Nr. 136/2017 cu privire la Guvern.
- 2018 Legea Nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj.
- 2022 Legea Nr. 315/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030”.

 Poliția Republicii Moldova

- 2016 Strategie și Plan de Acțiuni 2016-2020.
- 2017 Cursuri de formare pentru angajații MAI în domeniul promovării egalității de gen.
- 2018 Formarea continuă a polițiștilor în domeniul egalității de gen, una dintre prevederile Acordului cu UE pentru finanțarea reformei poliției.
- f.d. Polițiști instruiți în domeniul non-discriminării, egalității de gen și infracțiunilor motivate de prejudecată.

Primăria Municipiului Bălți

- 2013 Decizia Nr. 2/31 din 28 martie 2013.
- 2016 Primăria Municipiului Bălți, „PARE 1+1” – introducerea bunelor practici de management al afacerilor din țările gazdă a migranților.
- 2017 Acord de parteneriat.
- 2018 Atelier de lucru pentru elaborarea proiectelor transfrontaliere în municipiul Bălți.
- 2019a Decizia 4/6 din 25 iulie 2019.
- 2019b 6 milioane de euro pentru valorificarea potențialelor migrației în Republica Moldova.
- 2021a Ziua lucrătorului din sfera protecției sociale a populației, marcată la Primăria Municipiului Bălți.
- 2021b Hotărârea 14/11 din 23 noiembrie 2021.
- 2021c Hotărârea 14/3/ din 23 noiembrie 2021.
- 2022a Comisia pentru Situații Excepționale Bălți anunță crearea unei celule de criză pentru gestionarea fluxului de refugiați din Ucraina pe teritoriul municipiului Bălți.
- 2022b Hotărârea 4/63 din 27 mai 2022.
- 2022c Hotărârea 7/11 din 27 mai 2022.
- 2022d Planul activității Comisiei pentru Situații Excepționale Bălți pentru anul 2022.
- 2022e Funcționari publici din Primăria Bălți – participanți la un atelier de transparență în procesul decizional.
- 2022f Semnarea Acordului de colaborare cu AO Asociația Migranților de Pretutindeni „DIASPORA-GET ADAPTABLE”.
- 2022g Hotărârea 12/7 din 29 iulie 2022.

Serviciului Posta Moldovei al Republicii Moldova

- 2014 Lansarea serviciului de transfer de bani între Poșta Italiană și Poșta Moldovei.

ANEXE

1 Demararea procesului MGI

Primul pas al procesului este de a explica ce presupune MGI pentru funcționarii guvernamentali, pentru a asigura o completă înțelegere a proiectului și deplina participare.

2 Colectarea datelor

Al doilea pas al procesului este de a începe colectarea și analiza datelor în baza a aproximativ 90 de indicatori, ancurați în cele 6 dimensiuni ale MiGOF. Ulterior, este creat un profil de guvernare a migrației, bazat pe o analiză a constatărilor, care este prezentat funcționarilor guvernamentali.

3 Consultare interministerială

Al treilea pas al procesului este de a iniția o consultare interministerială, când toate ministerele relevante și alte părți interesate discută bunele practici și principalele domenii care ar putea fi dezvoltate în continuare, conform celor identificate în profilului preliminar al guvernării migrației, precum și prioritățile următoare. Este, de asemenea, o oportunitate pentru ei de a comenta și înainta propuneri cu privire la profilul preliminar.

4 Publicarea raportului pe Portalul Global de Date privind Migrația

După finalizarea și validarea profilurilor de guvernare a migrației de către funcționarii guvernamentali, acestea sunt publicate pe [Portalul Global de Date privind Migrația](#) și plasate pe platforma [Publicațiile OIM](#).

www.migrationdataportal.org/mgi

#migrationgovernance

 @IOM

 @UNmigration

 @UNmigration

 MGI@iom.int